

2017-2021

Goed onderwijs maak je samen

Ondersteuningsplan primair
onderwijs

Samenwerkingsverband 2704
passend onderwijs Zuid-
Kennemerland

10-07-2017

Voorwoord

Voor u ligt het ondersteuningsplan passend onderwijs van het samenwerkingsverband Zuid-Kennemerland voor schooljaar 17-18 tot en met 20-21. In het ondersteuningsplan staat hoe wij passend onderwijs organiseren op het basisonderwijs voor alle leerlingen in Zuid-Kennemerland. Samen met de reguliere basisscholen, het speciaal basisonderwijs en speciaal onderwijs zorgt het samenwerkingsverband dat iedere leerling naar school kan. De scholen binnen ons samenwerkingsverband werken met elkaar samen om het onderwijs steeds beter aan te laten sluiten bij de grote diversiteit aan onderwijsbehoeftes van onze leerlingen.

Op 12 april heeft de ondersteuningsplanraad van het samenwerkingsverband ingestemd met het ondersteuningsplan.

Op 21 september wordt het besproken in het PFO. RBO?

Het voor u liggende ondersteuningsplan, aangeboden aan de onderwijsinspectie op 1 juli 2017, beschrijft wat de regio doet en nog wil doen om passend onderwijs verder te optimaliseren. Het ondersteuningsplan is zo geschreven dat het ook als handboek te gebruiken is. Het moet voor iedereen duidelijk zijn hoe we in onze regio passend onderwijs organiseren en wie daarbij betrokken zijn. Om de leesbaarheid te vergroten, zullen we met regelmaat verwijzen naar teksten, procedures en documenten op onze website. Zo blijft u op de hoogte van de actuele ontwikkelingen.

De nieuwe manier van werken zorgt voor meer maatwerk op de scholen. Het ondersteunt de ingezette trend waarbij steeds meer leerlingen de basisschool af kunnen maken op het regulier onderwijs. Daarbij valt voor scholen veel van elkaar te leren.

Goed onderwijs maak je samen!

Lucas Rurup

Directeur samenwerkingsverband Passend Onderwijs Zuid-Kennemerland

Inhoudsopgave

1.	Samenwerkingsverband passend onderwijs Zuid-Kennemerland	5
1.1.	Inleiding	5
1.2.	Het ondersteuningsplan	6
2.	Visie van het samenwerkingsverband.....	7
2.1.	Visie	7
2.2.	Doelstellingen passend onderwijs.....	9
3.	Doelstellingen passend onderwijs.....	10
3.1.	Goed onderwijs vormt de basis.....	10
3.1.1.	Basisondersteuning en extra ondersteuning	10
3.1.2.	Het onderwijsprofiel.....	11
3.1.3.	Onderwijsconsulenten en consulenten gedrag.....	12
3.1.4.	Expertise SO en SBO	14
3.1.1.	Netwerken, intervisie en scholingsbijeenkomsten	15
3.1.2.	Goed onderwijs vormt de basis: projecten	16
3.2.	Passend onderwijs in relatie tot de zorg voor jeugd.....	17
3.2.1.	De transitie jeugdzorg	17
3.2.2.	Platform jeugd	17
3.2.3.	Het Centrum voor Jeugd en Gezin.....	17
3.2.4.	De CJG coach	18
3.2.5.	Zorgcoördinatie	18
3.2.6.	Sociale kaart	19
3.2.7.	Onderwijs aan zieke leerlingen	20
3.2.8.	Samenwerking met de zorg: projecten en trainingen.....	21
3.3.	Dekkend netwerk	23
3.3.1.	Alle leerlingen naar school	23
3.3.2.	Onze scholen	23
3.3.3.	Toekomst SO en SBO	27
3.3.4.	Leerlingen die thuiszitten of dreigen thuis te zitten	28
3.3.5.	Projecten	30
3.4.	Passend arrangeren in het onderwijs.....	30
3.4.1.	De start op de basisschool.....	32
3.4.2.	Met een toelaatbaarheidsverklaring voor het SO of het SBO.....	32
3.4.3.	Overgang naar het voortgezet onderwijs.....	37
3.4.4.	Passend onderwijs in het voortgezet onderwijs	38
3.4.5.	Warme overdracht	38
3.4.6.	Passend arrangeren: de projecten	40
3.5.	Ouders	42
3.5.1.	Samenwerking tussen ouders en school	42
3.5.2.	Onderwijsloket voor ouders	42
3.5.3.	Ouders: de projecten.....	43
3.6.	Verdeling van de ondersteuningsmiddelen	43
3.6.1.	Het ondersteuningsbudget.....	44
3.7.	Samenwerkingsverband passend onderwijs Zuid-Kennemerland	49
3.7.1.	De vereniging.....	50

3.7.2.	Samenwerking met gemeenten	52
3.7.3.	Geschillen over passend onderwijs	53
3.7.4.	Organogram.....	54
4.	Doelstellingen passend onderwijs.....	55
4.1.	Doelstellingen voor de komende vier jaar	55
5.	Kwaliteitsbeleid en kengetallen	56
5.1.	Plannen en evaluatie	56
5.2.	Kengetallen.....	58
6.	Meerjarenbegroting	59
	Toelichting ondersteuningsbudget per schooljaar.....	60
	Afkortingen.....	61

1. Samenwerkingsverband passend onderwijs Zuid-Kennemerland

1.1. Inleiding

Passend onderwijs betekent dat wij voor alle leerlingen een vorm van onderwijs organiseren. De samenwerkende schoolbesturen krijgen de middelen en de verantwoordelijkheid voor de uitvoering van passend onderwijs. Zij werken samen in het samenwerkingsverband passend onderwijs Zuid-Kennemerland. De invoering van passend onderwijs betekent:

- alle leerlingen volgen een vorm van onderwijs
- zorgplicht voor schoolbesturen is van kracht
- bekostiging van de nieuwe samenwerkingsverbanden is van start (gefaseerd tot 2020).
- het samenwerkingsverband is verantwoordelijk voor de toekenning van extra onderwijsondersteuning
- het samenwerkingsverband is verantwoordelijk voor de bekostiging van het speciaal (basis)onderwijs
- het samenwerkingsverband ondersteunt inhoudelijke en financieel scholen bij de uitvoering van passend onderwijs.

Alle scholen voor primair onderwijs uit de regio Zuid-Kennemerland maken deel uit van het nieuwe samenwerkingsverband (behoudens scholen voor cluster 1 en 2). De regiogrens van het samenwerkingsverband is via een ministeriële regeling vastgesteld en loopt in beginsel gelijk met de grenzen van de gemeenten: Bloemendaal, Haarlem, Haarlemmerliede en Spaarnwoude, Heemstede en Zandvoort. Het samenwerkingsverband met nummer 2704 heeft de volledige naam samenwerkingsverband passend onderwijs Zuid-Kennemerland (hierna: samenwerkingsverband). Het samenwerkingsverband beschikt over alle middelen voor lichte ondersteuning (voorheen WSNS) en middelen voor zware ondersteuning (voorheen SO-bekostiging en LGF). De verevening van de zware ondersteuning loopt tot en met schooljaar 19-20.

Het algemene doel en de definitie van passend onderwijs voor het samenwerkingsverband is:

“Passend onderwijs betekent voor ons samenwerkingsverband dat wij onderwijs aanbieden voor iedere leerling passend bij zijn of haar onderwijsbehoefte en mogelijkheden. Het is onze ambitie om binnen het regulier basisonderwijs, en waar nodig in het speciaal (basis) onderwijs, een zodanig gedifferentieerd onderwijsaanbod te creëren dat ieder kind zich optimaal kan ontwikkelen.”

Het samenwerkingsverband heeft een grote mate van beleidsvrijheid om het onderwijs aan leerlingen in te richten. Het ondersteuningsplan beschrijft de wijze waarop het samenwerkingsverband zorgt voor een inhoudelijk sterk onderwijsaanbod, voor een snelle schakeling tussen voorzieningen, weinig bureaucratie (deregulering) en een transparante verdeling van middelen in een organisatorisch en financieel systeem dat het geven van passend onderwijs voor scholen belooft.

1.2. Het ondersteuningsplan

In het ondersteuningsplan staan de afspraken die scholen in onze regio hebben gemaakt in afstemming met de gemeenten en het voortgezet onderwijs. Het ondersteuningsplan geeft grotendeels de regels, afspraken en mogelijkheden in onze regio weer en laat zien aan welke ontwikkelingen de regio verder werkt. Volgens het wettelijke kader wordt minimaal iedere vier jaar het ondersteuningsplan vastgesteld.

Het samenwerkingsverband herzielt en bespreekt het ondersteuningsplan ieder jaar met alle betrokkenen. Het ondersteuningsplan wordt uitgewerkt in een activiteitenplan per schooljaar waarin de doelstellingen worden geconcretiseerd. Alle activiteiten met de deelnemers in het samenwerkingsverband leveren kennis en kunde op uit de praktijk. Het jaarlijkse event, onderdeel van het intern toezichtskader, zorgt tevens voor informatieve verhalen uit de praktijk. De opbrengsten hiervan worden jaarlijks verwerkt in het ondersteuningsplan en vanuit deze actuele stand van zaken wordt continu vier jaar vooruit gekeken. Zo geven wij vorm aan een lerende organisatie die bereid is zichzelf voortdurend aan te passen aan haar veranderende praktijk.

Het ondersteuningsplan beschrijft volgens de wet:

- a. de wijze waarop een samenhangend geheel van voorzieningen voor extra ondersteuning wordt georganiseerd met als doel dat leerlingen een ononderbroken ontwikkelingsproces kunnen doormaken en leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben een zo passend mogelijke plaats in het onderwijs krijgen;
- b. de procedure en de criteria voor de verdeling, besteding en toewijzing van ondersteuningsmiddelen en ondersteuningsvoorzieningen aan de scholen, inclusief een meerjarenbegroting;
- c. de procedure en criteria voor de toelaatbaarheid en plaatsing van leerlingen op speciale scholen voor basisonderwijs in het samenwerkingsverband en op scholen voor speciaal onderwijs, met inbegrip van de advisering daaromtrent;
- d. de procedure en het beleid met betrekking tot de terugplaatsing en overplaatsing naar het basisonderwijs van leerlingen van scholen voor speciaal onderwijs en speciaal basisonderwijs;
- e. de beoogde en bereikte kwalitatieve en kwantitatieve resultaten van het onderwijs aan leerlingen die extra ondersteuning behoeven en de daarmee samenhangende bekostiging;
- f. de wijze waarop is voorzien in informatieverstrekking aan ouders, met inbegrip van informatie over ondersteuningsvoorzieningen, de wijze waarop persoonsgegevens mogen worden gebruikt en worden verwerkt en beschermd;
- g. de wijze van bekostiging van het speciaal onderwijs en het speciaal basisonderwijs.

In het ondersteuningsplan staat eerst de visie van het samenwerkingsverband beschreven. De visie geeft sturing aan de organisatie en inrichting van zowel de inhoudelijke als de financiële kant van passend onderwijs. De visie mondt uit in onze zeven hoofddoelstellingen, aan de hand waarvan dit ondersteuningsplan is ingericht.

2. Visie van het samenwerkingsverband

2.1. Visie

Passend onderwijs gaat over aansluiten bij de onderwijsbehoeften van leerlingen en de wijze waarop dit is georganiseerd en gefinancierd. Dit betreft niet alleen 'de zorgleerlingen', maar alle leerlingen in onze regio. Dit betekent dat goed onderwijs voor alle leerlingen het uitgangspunt is.

Leerlingen profiteren van goed onderwijs. De meeste leerlingen kunnen het basisonderwijs probleemloos en met goede resultaten doorlopen. Leerlingen met een specifieke ondersteuningsbehoefte zijn sterker afhankelijk van de kwaliteit van het onderwijs. De mate waarin hun ondersteuningsbehoefte een belemmering vormt, hangt af van de basiskwaliteit van het onderwijs. De mate van onderwijsbehoeften en hoe zichtbaar deze behoeften worden in een klas, heeft mede te maken met de capaciteit van de school en haar team. De leerkracht speelt dus een grote rol in het aanbieden van een passend onderwijsaanbod. Passend onderwijs vraagt een continue investering in goede didactische en pedagogische vaardigheden van leerkrachten, hoge verwachtingen en een schoolcultuur waarin resultaten op alle niveaus zichtbaar worden gemaakt (referentiekader, 2011). Het samenwerkingsverband speelt een ondersteunende en faciliterende rol bij het continue optimaliseren van het onderwijs.

Het realiseren van een goed onderwijsaanbod vraagt in sommige gevallen om de expertise van externe zorgpartners. Het geven van passend onderwijs moet in nauwe samenwerking met de expertise rondom de scholen georganiseerd worden. Wat is er voor deze leerlingen nodig om in de klas goed te kunnen functioneren? Het gaat soms om ondersteuning in de klassensituatie zelf en soms om ondersteuning van de leerling of het gezin, waarbij de mening van de school en de ouders gelijkwaardig moet worden meegenomen. In samenwerking met de zorgpartners is het mogelijk om meer leerlingen onderwijs te laten volgen op het regulier onderwijs. De gemeenten in onze regio willen de zorg voor jeugd herkenbaarder, dichterbij en minder bureaucratisch organiseren. De visie van het samenwerkingsverband en de visie van de gemeenten op de jeugdhulp sluiten sterk op elkaar aan. Bij de ondersteuning van school en gezin gaat het om de kracht van ouders, jongeren en hun sociale omgeving als basis, ondersteunen in plaats van overnemen, hulp inzetten in de directe leefomgeving en snelheid: minder schakels en minder gezichten.

In de regio Zuid-Kennemerland mag geen enkele leerling thuis komen te zitten. De scholen hebben zorgplicht. De school moet, indien zij geen passende onderwijsplek kan bieden aan een leerling, ervoor zorgen dat de leerling elders kan worden geplaatst. Leerlingen mogen niet langer geweigerd of verwijderd worden vanwege hun extra ondersteuningsbehoefte voordat er een plek op een andere school gevonden is. Om dit te realiseren werken de scholen samen in het samenwerkingsverband. Deze samenwerking moet ervoor zorgen dat er voor alle leerlingen een passend aanbod is. Dit betekent dat er met grote regelmaat gekeken moet worden naar het aanbod in de regio en de behoeften van de leerlingen.

Er zijn altijd leerlingen waarvoor een vorm van speciaal onderwijs beter aansluit bij hun onderwijsbehoeften. De ouders, waar mogelijk ook de leerling en de school, kunnen vinden dat een andere school een passender aanbod biedt. School en ouders kunnen advies vragen aan allerlei organisaties om hen heen. De zeggenschap over wat de beste onderwijsplek is, moet echter op maat door school, ouders en de nieuwe school zelf geregeld kunnen worden. Deze driehoek kent

de leerling het beste of gaat straks daadwerkelijk met de leerling werken. Zij bezitten en organiseren zelf de benodigde expertise en beslissen gezamenlijk over een passende onderwijsplek. Het samenwerkingsverband gaat altijd uit van tijdelijke plaatsingen naar het speciaal onderwijs of het speciaal basisonderwijs. Het is belangrijk dat bij plaatsing ook direct over een mogelijke terugplaatsing wordt gesproken. Wanneer het scholen lukt om eerder de problematiek te signaleren (bij jonge leerlingen) is de kans van een terugplaatsing het grootst.

Deze nieuwe situatie vereist dat scholen anders met ouders gaan praten. Het bepalen van een passend onderwijsaanbod gaat in overleg met ouders. De betrokkenheid van ouders lukt alleen als ouders ook deelnemen aan de totstandkoming van de beslissing. Het samenwerkingsverband moet ouders leren zien als gelijkwaardige partners die een stem hebben in het kiezen van een passend onderwijsaanbod. Het samenwerkingsverband is verantwoordelijk voor het organiseren van voldoende kennis over het onderwijs en speelt een bemiddelende rol bij meningsverschillen en conflicten.

Het realiseren van kwalitatief goed onderwijs en het efficiënt arrangeren naar de speciale voorzieningen wordt zoveel mogelijk op schoolniveau worden georganiseerd. Dit betekent dat de bijbehorende middelen ook zoveel mogelijk op schoolniveau inzetbaar zijn. De bekrachtigingsstructuur is zodanig ingericht zijn dat het basisscholen bevordert hun onderwijs kwalitatief goed te ontwikkelen en minder beroep te doen op dure speciale onderwijsvoorzieningen. Van directeuren vraagt deze aanpak het vermogen om 'out of the box' te denken en de bereidheid om zich intensief bezig te willen (of moeten) houden met het primaire proces. Zij behoren onderwijs en zorg als één gaan zien, leeropbrengsten centraal stellen en een datagestuurd kwaliteitsbeleid nastreven. Het samenwerkingsverband zorgt dat er genoeg middelen op schoolniveau beschikbaar komen, waarmee de directeuren passend op de school zelf onderwijs kunnen organiseren.

Bovenstaande visie is vormgegeven in een transparante organisatie. Dat wil zeggen dat de organisatie helder en toegankelijk is voor alle interne en externe betrokkenen bij het samenwerkingsverband. Het samenwerkingsverband organiseert de inbreng van alle partijen, zoals het eigen personeel, de teams op de scholen, de ouders, de gemeenten en zorgpartners.

2.2. Doelstellingen passend onderwijs

Dit leidt tot de volgende zeven doelstellingen voor het samenwerkingsverband:

1. **Goed onderwijs vormt de basis**
Het ondersteunen en faciliteren van goed onderwijs op de scholen.
2. **Passend onderwijs in relatie met de zorg voor jeugd**
Goede samenwerking met de zorgpartners realiseren.
3. **Dekkend netwerk**
Zorgen voor een dekkend netwerk voor alle leerlingen.
4. **Passend arrangeren**
Betrokkenen zelf passend laten arrangeren naar specifieke onderwijsvoorzieningen.
5. **Ouders**
De ondersteuning van ouders realiseren.
6. **Verdeling van de ondersteuningsmiddelen**
De financiële beheersbaarheid en transparantie bewaken.
7. **Samenwerkingsverband passend onderwijs Zuid-Kennemerland**
Een transparante organisatie zijn.

3. Doelstellingen passend onderwijs

3.1. Goed onderwijs vormt de basis

3.1.1. Basisondersteuning en extra ondersteuning

Het is de opdracht voor scholen en schoolbesturen in het samenwerkingsverband om tot een onderwijscontinuüm te komen. Basisondersteuning vormt hiervoor het fundament. De basisondersteuning zorgt dat ouders weten wat zij tenminste van iedere school in de regio mogen verwachten als het om onderwijs en onderwijsondersteuning gaat. De basisondersteuning legt vast welke bekwaamheidseisen aan het personeel gesteld worden en wat de mogelijkheden van de school zijn. Een verbreding van interventies in de onderwijsstructuur binnen de school heeft immers consequenties voor het handelen van leerkrachten. Iedere school is verplicht deze bekwaamheidseisen te beschrijven in het onderwijsprofiel van de school en dit minimaal iedere vier jaar bij te stellen. Het advies is om de ontwikkeling in de school jaarlijks op nemen in het onderwijsprofiel.

Alle scholen moeten voldoen aan de basisondersteuning. Het samenwerkingsverband definieert geen niveau voor basisondersteuning. Als er bovenschols een niveau wordt gedefinieerd waaraan alle scholen voldoen, is dit per definitie het minimumniveau waar het overgrote deel van de scholen niet door wordt uitgedaagd. Scholen beschrijven passend bij hun eigen organisatie het niveau van basisondersteuning in het onderwijsprofiel. Het bestuur en de directeur van de school zijn verantwoordelijk voor deze kwaliteit. Het samenwerkingsverband ondersteunt de verschillende besturen door kennisuitwisseling over goed onderwijs door alle grenzen heen.

De basisscholen zijn ook verantwoordelijk voor de ondersteuning van leerlingen op het terrein van Voor- en vroegschoolse educatie (VVE), dat onderwijs aan leerlingen met een VVE-indicatie geeft. VVE is onderwijs voor leerlingen met een (taal)achterstand in de leeftijd van 2,5 tot 6 jaar (groep 2). Voor vroegschoolse educatie zijn de basisscholen verantwoordelijk. In overleg met de gemeente en de voorschoolse instellingen worden VVE-middelen ook op school ingezet om de achterstand in taal- en sociaal-emotionele ontwikkeling te verminderen, dan wel weg te werken. Dit valt onder de basisondersteuning van een school.

De doelstelling van passend onderwijs is niet het aantonen van extra onderwijsbehoeften en daar middelen aan te koppelen, maar het onderwijs zodanig aan te passen dat een extra onderwijsbehoefte geen belemmering meer vormt. De basisscholen kunnen dus geen extra middelen aanvragen door het aantonen van extra onderwijsbehoeften. Het samenwerkingsverband geeft scholen direct de beschikking over de ondersteuningsmiddelen waarmee zij extra ondersteuning op maat en tijdig kunnen inzetten. Het bedrag wordt bepaald door het aantal leerlingen van de school (lump sum financiering).

Een school kan deze extra middelen op school inzetten om de basisondersteuning verder te verbreden. Dit kan met expertise vanuit de school of met expertise van buitenaf. Als de basisschool binnen de basisondersteuning extra aandacht besteedt aan één leerling, kan zij dit laten zien middels een ontwikkelingsperspectief. Als er ondersteuningsmiddelen specifiek op leerlingniveau zijn ingezet, dient dit opgenomen te worden.

De school kan er ook voor kiezen om de ondersteuning te gebruiken voor het inkopen van een tijdelijke plaatsing op het speciaal onderwijs of het speciaal basisonderwijs. Dan worden de middelen ingezet voor extra ondersteuning die de school zelf niet kan organiseren. De mate waarin de middelen ingezet worden op de school zelf als verbreding van de basisondersteuning of als extra ondersteuning in het speciaal (basis)onderwijs, verschilt dus per basisschool. Onze partners uit de zorg indiceren leerlingen voor plaatsing op de basisschool. De school krijgt voor deze leerlingen een extra bedrag toegekend om de juiste ondersteuning in te zetten. Dit bedrag komt boven op het ondersteuningsbedrag per leerling.

3.1.2. Het onderwijsprofiel

Alle scholen in de regio hebben een onderwijsprofiel beschreven. Het onderwijsprofiel is gericht op het onderwijs in de klas op het gebied van onderwijsaanbod, leertijd, didactisch handelen, pedagogisch handelen en klassenmanagement. In het onderwijsprofiel staan ook de leerresultaten en de planmatige aanpak van schoolontwikkeling beschreven. Het expliciteren van deze kennis geeft inzicht voor de school zelf, maar ook inzicht voor de scholen in de buurt. Het transparant maken van de onderwijsprofielen op het niveau van het samenwerkingsverband maakt leren van elkaar mogelijk. Het onderwijsprofiel van iedere school bestaat uit een plusaanbod, een basisaanbod, een breedteaanbod en waar beschikbaar een diepteaanbod. Het gedifferentieerde aanbod van de school en de te verwachten vaardigheden van het team staan voor iedere school beschreven voor de volgende onderdelen:

- planmatig werken en de leerresultaten
- het onderwijsaanbod beschreven in methodieken
- de gestelde leertijd
- het didactisch handelen & pedagogisch handelen
- het klassenmanagement

De onderdelen sluiten aan bij de begrippen in het waarderingskader van de inspectie en bij veel gebruikte kwaliteitsinstrumenten. Het onderwijsprofiel hangt op deze wijze sterk samen met het onderwijskundig deel van het schoolplan en de onderdelen uit het kwaliteitssysteem van de school. Wij stimuleren de scholen en de besturen om deze documenten samen te voegen. De vaste onderdelen van het onderwijsprofiel zijn voor al onze scholen gelijk. De onderdelen worden beschreven in concreet waarneembaar gedrag. Het gedrag is meetbaar en beschreven in termen van 'wat zie ik'. Iedere school is zelf verantwoordelijk om het onderwijsprofiel inhoudelijk vorm te geven en een eigen ambitie te formuleren. Het betekent dat de onderwijsprofielen qua vorm vergelijkbaar zijn, maar qua inhoud per school en per bestuur verschillen om tot een dekkend netwerk te komen. Het samenwerkingsverband wil dat het onderwijsprofiel zichtbaar maakt hoe de school werkt aan passend onderwijs en welke ontwikkeling zij daarin willen maken. De nieuwe onderdelen van het onderwijsprofiel om dit beter in beeld te brengen zijn:

- Te ontwikkelen expertise (in samenhang met het schoolplan-jaarplan van de school)
- Consequenties voor scholing
- Op welke onderdelen de ondersteuningsmiddelen worden ingezet

<http://www.passendonderwijs-zk.nl/scholen>

Het onderwijsprofiel en de medezeggenschapsraad

De medezeggenschapsraad van de school heeft adviesrecht op de vaststelling of wijziging van het onderwijsprofiel. Dit zorgt ervoor dat zowel personeel als ouders inspraak krijgen over de inhoud van het onderwijsprofiel en het draagvlak voor het opgestelde onderwijsprofiel wordt vergroot. De medezeggenschapsraad heeft ook inzage en adviesrecht op de besteding van het ondersteuningsbudget van de school. Het bestuur verantwoordt het ondersteuningsbudget achteraf aan het samenwerkingsverband volgens het principe 'pas toe en leg uit'. De scholen wisselen uit hoe zij het ondersteuningsbudget inzetten om leren van elkaar mogelijk te maken.

3.1.3. Onderwijsconsulenten en consulenten gedrag

Het is onze ambitie om waar mogelijk in het regulier basisonderwijs, en waar nodig in het speciaal (basis)onderwijs, een zodanig gedifferentieerd onderwijsaanbod te creëren dat iedere leerling zich optimaal kan ontwikkelen. De school kan dit niet altijd alleen. Het samenwerkingsverband heeft onderwijsconsulenten en consulenten gedrag die de scholen ondersteunen bij het organiseren van passend onderwijs. De onderwijsconsulenten zijn structureel gelijkwaardig beschikbaar voor alle scholen. Zij zijn de meest schoolnabije, direct benaderbare en laagdrempelige ondersteuningsmogelijkheid binnen het samenwerkingsverband. Daarnaast werkt het samenwerkingsverband nauw samen met de scholen voor speciaal onderwijs en speciaal basisonderwijs die ook in staat zijn om de basisscholen bij specifieke vragen te ondersteunen.

De onderwijsconsulenten

De onderwijsconsulent heeft een kennisfunctie, signalering- en analysefunctie en een makelaarsfunctie.

In de kennisfunctie ondersteunt de onderwijsconsulent de school vraaggestuurd. De ondersteuning kan zeer divers zijn, maar sluit altijd aan bij de ontwikkelingen uit het jaarplan van de school. Iedere onderwijsconsulent kan vragen beantwoorden over:

- Kennis van de interne begeleiding en de zorgstructuur
- Begeleiding van de intern begeleider (positionering, observaties, implementatie, etc.)
- Kennis van het samenwerkingsverband (projecten, procedures, etc.)
- Sociale kaart
- Actuele onderwijsontwikkelingen
- Inhoudelijke onderwijsverbeteringen op de basisvakken
- Groepsplannen en ontwikkelingsperspectief
- Opbrengstgericht werken (inclusief toetsen/ testen, leerlingvolgsystemen)

En er zijn specialismes in het team als het gaat om:

- Cognitieve talentontwikkeling
- Datagestuurd werken met 4D (data, duiden, doelen, doen)
- SVIB (Video interactie begeleiding)
- Dyslexie en dyscalculie

De onderwijsconsulent neemt aan het eind van het schooljaar met de directeur en de intern begeleider van de school de plannen voor komend schooljaar door. De directeur kan desgewenst uiteraard bij alle gesprekken aansluiten. Er worden gezamenlijke afspraken gemaakt over de

onderdelen waarop de school ondersteuning wenst. Deze plannen worden schriftelijk vastgelegd en aan het einde van ieder schooljaar met de onderwijsconsulent geëvalueerd.

De signalering- en analysefunctie houdt in dat de onderwijsconsulent een beeld heeft van het onderwijs op de school en de zorgleerlingen. Een zorgleerling is een leerling waarbij de interventies uit het onderwijsprofiel onvoldoende zijn of dreigen te worden om te voldoen aan zijn of haar onderwijsbehoeften.

In de makelaarsfunctie brengt de onderwijsconsulent scholen bij elkaar op de onderwerpen waar van elkaar geleerd kan worden of waar samenwerking voor de hand ligt. De onderwijsconsulent moet op de hoogte zijn van de ontwikkelingen en ambities van de school, moet zicht hebben op de vragen die op school leven en moet de mogelijkheden en onmogelijkheden van de school kennen. De onderwijsconsulent kent de onderwijs- en de sociale kaart van de regio om scholen te ondersteunen bij het leggen van de juiste verbindingen. Daarnaast signaleert de onderwijsconsulent gemeenschappelijke vragen vanuit de scholen. Zij organiseren op basis van deze signalen de inhoudelijke netwerken, intervisies, trainingen en projecten. Afhankelijk van ieders takenpakket is een consulent bij een of meerdere projecten betrokken als lid van de projectgroep of als projectleider. Als er een duidelijke ondersteuningsvraag is van een directeur hebben enkele consulenten ook de ruimte gekregen om deze vraag op te pakken. De directeur van de school kan deze ondersteuning aanvragen bij het samenwerkingsverband.

De consulenten gedrag

Het samenwerkingsverband heeft consulenten gedrag die de scholen ondersteunen bij vragen over gedrag. Dit kan gaan over groepen of over individuele leerlingen met een hulpvraag. Er zijn geen voorwaarden verbonden aan het inzetten van een consulent gedrag. Samen met de school wordt gekeken naar de hulpvraag en of deze gezamenlijk kan worden beantwoord.

De consulenten gedrag hebben geen vaste school en kunnen direct ingezet worden naast de onderwijsconsulent. En er zijn specialismes in het team als het gaat om:

- Kinderpsychiatrische stoornissen
(bijv. ADHD, ADD, ASS, Angststoornissen, Gilles de la Tourettes, ODD, CD etc.)
- Autisme specifiek
- Positive behavior support
- Kindgesprekken (teken je gesprek)
- Begeleiding van veranderingsprocessen in de school
- Individuele leerlingbegeleiding

Naast het ondersteunen van de scholen werken ook de consulenten gedrag in diverse projecten en ondersteunen zij inhoudelijke netwerken en trainingen.

passendonderwijs-zk.nl/consulenten

3.1.4. Expertise SO en SBO

Algemeen

De regio Zuid-Kennemerland werkt intensief samen met het speciaal onderwijs (SO) en het speciaal basisonderwijs (SBO). Deze scholen werken dagelijks met leerlingen met een grote diversiteit aan specifieke onderwijsbehoeftes. Het samenwerkingsverband wil de expertise van deze scholen benutten bij het versterken van de basisscholen.

passendonderwijs-zk.nl/expertise-so-en-sbo

Expertise vanuit cluster 3

De leerlingen in het voormalig cluster 3 onderwijs vragen specifieke begeleiding. Het gaat om leerlingen die zeer moeilijk leren, langdurig ziek zijn en/of een lichamelijke beperking hebben. De expertise is verdeeld over verschillende beroepsgroepen zoals leerkracht, orthopedagoog, ergotherapeut, fysiotherapeut, vakleerkracht gymnastiek, verpleegkundige, logopedist. Er is gekozen om deze expertise voor de basisscholen niet vanuit het samenwerkingsverband zelf te organiseren, maar vanuit de scholen De Schelp, de Dr. Prof. van Voorthuijsenschool en de Parel. Deze scholen stellen personeel beschikbaar voor ambulante vragen vanuit de andere scholen in onze regio. Zij zijn in staat om de scholen te helpen hun vraag te expliciteren en in afstemming een passend begeleidingstraject vast te stellen. Dit kan geheel op maat worden vormgegeven.

passendonderwijs-zk.nl/expertise-inzet-vanuit-cluster-3

Cluster 1 en cluster 2

De instellingen voor cluster 1 en 2 krijgen het totale budget voor de begeleiding van leerlingen in het reguliere onderwijs. Concreet betekent dit dat de instellingen voor cluster 1 ook de middelen ontvangen die nu bestemd zijn voor de regelingen visueel gehandicapten in het regulier onderwijs (po en vo). De instellingen in cluster 2 krijgen de volledige lgf-middelen voor po en vo, zowel het deel dat in de huidige situatie naar het reguliere onderwijs gaat als de middelen voor de ambulante begeleiding. Hiermee krijgen de instellingen de volledige verantwoordelijkheid om leerlingen met een visuele, auditieve of communicatieve beperking in het reguliere onderwijs te ondersteunen.

Leerlingen met epilepsie

Voor leerlingen met epilepsie is binnen de wet Passend Onderwijs een uitzondering gemaakt. Leerlingen met epilepsie en aanverwante neurologische stoornissen kunnen, als er sprake is van specifieke onderwijsbehoeftes, rekenen op ondersteuning vanuit het Landelijk Werkverband Onderwijs en Epilepsie (LWOE).

Het LWOE wordt gevormd door de ambulante diensten van de twee Nederlandse epilepsiescholen 'De Berkenschutse' in Heeze en 'De Waterlelie' in Cruquius. Beide scholen zijn verbonden aan een Epilepsiecentrum (3e-lijns ziekenhuis) voor epileptologie en neurologisch bepaalde leerstoornissen, respectievelijk Kempenhaeghe en Stichting Epilepsie Instellingen Nederland (SEIN). Het LWOE biedt ondersteuning aan leerlingen met epilepsie in het reguliere onderwijs en leerlingen in het speciaal

onderwijs. Na aanmelding bij het LWOE door ouders, arts, school of samenwerkingsverband volgt directe, preventieve betrokkenheid door een onderwijskundig begeleider van het LWOE. Indien meer intensieve ondersteuning nodig is, wordt de ondersteuningsbehoefte en het begeleidingsarrangement voor de betreffende leerling vastgesteld.

Naast de eerste preventieve interventie worden de volgende arrangementen onderscheiden: lichte begeleiding, medium begeleiding en zware onderwijszorg. De lichte begeleiding is screenend en kortdurend van aard. De medium begeleiding is handelingsgericht en langer durend van aard. In voorkomende gevallen zal het LWOE het samenwerkingsverband zware onderwijszorg adviseren om een leerling toe te laten tot het (voortgezet) speciaal (basis) onderwijs.

Ter toerusting van leerkrachten en docenten biedt het LWOE een signaleringslijst aangaande het herkennen van epilepsieproblematiek. Tevens biedt het LWOE voorlichting, workshops en scholing met betrekking tot epilepsie, leren en gedrag.

3.1.5. Netwerken, intervisie en scholingsbijeenkomsten

Netwerken

Het samenwerkingsverband organiseert vier keer per jaar een inhoudelijke netwerkbijeenkomst voor intern begeleiders en twee keer per jaar voor directies. De onderwijsconsulenten organiseren netwerkbijeenkomsten voor intern begeleiders met daarin ruimte voor zowel een inhoudelijk thema als de mogelijkheid tot kennisuitwisseling tussen de deelnemende scholen. Daarnaast worden er ook losse trainingen georganiseerd. De directeur van het samenwerkingsverband organiseert directienetwerkbijeenkomsten. Ook voor directieuren kan als vervolg op een netwerk een trainingsactiviteit worden georganiseerd. Eén keer per jaar is er een groot netwerkbijeenkomst voor directieuren, intern begeleiders en geïnteresseerden.

Leerkrachtdagen

Het samenwerkingsverband organiseert ook bijeenkomsten voor leerkrachten. Het samenwerkingsverband probeert door de keuze van innovatieve trainingdagen, dagen die aansluiten bij de netwerken van IB-ers en trainingdagen met duidelijke thema's richting de zorg aanvullend te blijven aan het professionaliseringsaanbod van de schoolbesturen. Twee keer per jaar wordt dit met de grotere schoolbesturen afgestemd. De consulenten inventariseren via de intern begeleiders waar de vragen van leerkrachten liggen. Op basis daarvan organiseert het samenwerkingsverband een programma.

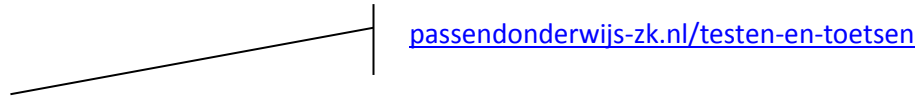
passendonderwijs-zk.nl/leerkrachtdagen

Intervisiebijeenkomsten

Tijdens intervisiebijeenkomsten met de intern begeleiders staat leren van elkaar centraal. Er wordt gezamenlijk gekeken naar ingebrachte casuïstiek van de intern begeleider. De intervisiebijeenkomsten staan onder leiding van twee onderwijsconsulenten.

Toetsbibliotheek

Het samenwerkingsverband beschikt over een toetsbibliotheek met toetsen die door de individuele basisscholen geleend kunnen worden. Indien gewenst kan de onderwijsconsulent ondersteunen bij de afname en interpretatie van de toetsresultaten.

3.1.6. Goed onderwijs vormt de basis: projecten

Interventiemethode gedrag

Om gedragsproblemen in de bovenbouw van de basisschool te voorkomen willen we samen met de scholen een interventiemethode gedrag ontwikkelen die intern begeleiders en/of gedragspecialisten een instrument in handen geeft om effectief en preventief om te gaan met gedragsproblemen. Deze interventiemethode wordt in gezet eind groep 4 en in groep 5, de jaren dat kinderen in de latente fase komen en meer grip krijgen op zichzelf en de wereld om hun heen. Leerkrachten vanaf eind groep 4 en in groep 5 zien gedragsproblemen in hun groep. Samen met de IB en/of gedragspecialist brengen ze concreet in kaart wat de wenselijke situatie is, welke interventie nodig is en samen met leerling, ouders en in samenspraak met collega's wordt er een plan van aanpak gemaakt.

Schoolplan-onderwijsprofiel

Alle scholen hebben het onderwijsprofiel waarin ze beschrijven wat zij leerlingen kunnen bieden. Er zijn met twee besturen gesprekken over het invoegen van het onderwijsprofiel in de jaarlijkse kwaliteitscyclus van de besturen. Daarin krijgt de analyse van de leerresultaten extra aandacht, omdat er in het onderwijsprofiel bewust voor een andere werkwijze is gekozen. Het doel is om voor scholen tot één document te komen waarin ze beschrijven hoe ze nu werken en wat de school verder wil ontwikkelen.

Werken met 4D, data-duiden-doelen-doen

Naar aanleiding van de trajecten rondom het onderwijsprofiel, het opbrengstgericht werken dat daarmee samenhangt en het aanbod van 4D vanuit het samenwerkingsverband, zetten we een volgende stap: het werken met 4D waarden op leerkrachtniveau. Waar tot op heden de 4D waarden met name gebruikt werden op directieniveau, voor het bepalen van de schoolnorm en het stellen van doelen, gaat dit project aandacht besteden aan hoe leerkrachten in de klas, via hun groepsplannen, met 4D kunnen werken.

- een betere analyse maken van het niveau van de leerlingen in hun klas
- eenvoudiger informatie over leerlingen kunnen uitwisselen met collega's vakoverstijgend
- een goed beredeneerde uitspraak kunnen doen over de koppeling van de lesstof aan de doelen van de leerlingen (per groep: plus – basis – breedte)

3.2. Passend onderwijs in relatie tot de zorg voor jeugd

3.2.1. De transitie jeugdzorg

De gemeenten zijn samen met de schoolbesturen verantwoordelijk voor alle ondersteuning aan kinderen en hun gezinnen. De gezamenlijke opgave van de gemeenten en het samenwerkingsverband is om zo veel mogelijk leerlingen zo goed mogelijk te begeleiden zodat ze later zo veel mogelijk zelfstandig kunnen participeren in de samenleving. Naast de preventieve zorg voor jeugd worden gemeenten met de decentralisatie van de jeugdzorg (verder jeugdhulp genoemd) verantwoordelijk voor:

- De jeugd- en opvoedhulp
- De jeugdbescherming en jeugdreclassering
- De gesloten jeugdzorg
- De crisisdienst
- De pleegzorg
- De ondersteuning voor kinderen met een psychische of psychiatrische stoornis
- De ondersteuning voor jeugdigen met een (licht)verstandelijke beperking (L)VB)

Dit betekent voor gemeenten en samenwerkingsverbanden nieuwe mogelijkheden voor verbindingen tussen de zorg voor jeugd en het onderwijs. De gemeenten voeren de taken met minder middelen gaan uit. Er gaat dus op een andere manier gewerkt worden en er moeten creatieve verbindingen gelegd worden. Bij het inrichten van de nieuwe zorg voor jeugd gaan de gemeenten in Zuid-Kennemerland uit van de volgende uitgangspunten:

- Kracht van ouders, jongeren en hun sociale omgeving als basis
- Ondersteunen in plaats van overnemen
- Hulp inzetten in de directe leefomgeving
- Snelheid: minder schakels en minder gezichten

De gezamenlijke opgave van de gemeenten en de samenwerkingsverbanden PO en VO is om leerlingen zo goed mogelijk te begeleiden zodat ze later zo veel mogelijk zelfstandig kunnen participeren in de samenleving. Daarbij vormen scholen een onderdeel van de sociale omgeving van de jeugd. Een ongestoorde ontwikkeling van een kind draagt bij aan een ongestoorde ontwikkeling op school. Een goede ontwikkeling op school draagt ook bij aan een algemene goede ontwikkeling van een kind. Het onderwijs en de jeugdhulp moeten daarbij nauw samenwerken.

3.2.2. Het Centrum voor Jeugd en Gezin

De Centra voor Jeugd en Gezin (CJG) vormen een belangrijke basis voor de nieuwe zorg voor jeugd. Het CJG is een laagdrempelige (netwerk)organisatie zijn van professionals die luisteren en ondersteunen bij alle grote en kleine vragen over opgroeien en opvoeden. De professionals staan naast de ouders bij het zoeken naar de oplossing. Ook professionals kunnen bij het CJG terecht voor

informatie en advies. De gemeenten in de regio Zuid-Kennemerland werken gezamenlijk aan het versterken van deze Centra voor Jeugd en Gezin. Het samenwerkingsverband besteedt met de gemeenten veel aandacht aan de nauwere samenwerking tussen school en het CJG. De samenwerking tussen de school en het CJG zorgt dat kinderen zowel op school als thuis een goede ontwikkeling kunnen doormaken. Deze domeinen zijn namelijk onlosmakelijk met elkaar verbonden. De samenwerking met het CJG vervult een sleutelrol.

3.2.3. De CJG coach

De gemeenten in Zuid-Kennemerland werken met CJG-coaches. De CJG coach ondersteunt gezinnen en jeugdigen met complexere opvoed- en opgroei problemen. Zij gaan uit van de kracht van ouders, opvoeders en jeugdigen en hun sociale omgeving. De CJG coach staat naast het gezin en de jeugdigen, kan het netwerk betrekken of versterken, zelf hulp bieden of waar nodig rechtstreeks gespecialiseerde zorg raadplegen of inzetten. Hierdoor wordt eerder en lichtere hulp ingezet met minder schakels. Gezamenlijk hebben de gemeenten het profiel, de taken en de verantwoordelijkheden van de CJG-coach vastgesteld. De verdere invulling vindt plaats per gemeente. Alle basisscholen hebben een 'eigen' CJG coach gekregen voor consultatie en om met gezinnen met complexere vragen aan de slag te gaan. De CJG coaches maken waar nodig met het gezin één plan. Hierin zijn signalen vanuit het onderwijs, die de kinderen bijna dagelijks ziet, belangrijk. Aan het onderwijs wordt gevraagd tijdig signalen te bespreken met ouders en waar nodig met een CJG coach of een andere betrokken professional uit de zorg. Ook kunnen in het plan met ouders en onderwijs afspraken gemaakt worden over de rol van het onderwijs in de uren dat het leerling op school zit. Handelingsplannen binnen het onderwijs en afspraken rondom zorg moeten elkaar versterken. Beide zijn onderdeel van 'één gezin, één plan'.

3.2.4. Zorgcoördinatie

Bij het werken volgens één gezin één plan horen ook afspraken over de zorgcoördinatie. In de regio hebben alle instanties het 'Convenant zorgcoördinatie' getekend. In het convenant zijn afspraken rondom zorgcoördinatie op hoofdlijnen vastgesteld.

De definitie van zorgcoördinatie in het convenant luidt: *"coördinatie van zorg is de functie, die de afstemming van de hulp en zorg regelt, die vanuit verschillende voorzieningen aan een kind/ jeugdige en diens gezin geboden wordt. Op die manier ontstaat een op het kind en gezin toegesneden samenhangend pakket van verschillende soorten hulp, zorg en diensten waardoor gezinnen zo veel mogelijk zelfstandig en vanuit hun autonomie de verantwoordelijkheid voor de verzorging en opvoeding dragen en de veiligheid en de rechten van het kind zijn gewaarborgd. De coördinatie betreft zowel de zorg in en aan het gezin, als de afstemming en het proces tussen de professionals. Er is één plan van aanpak".*

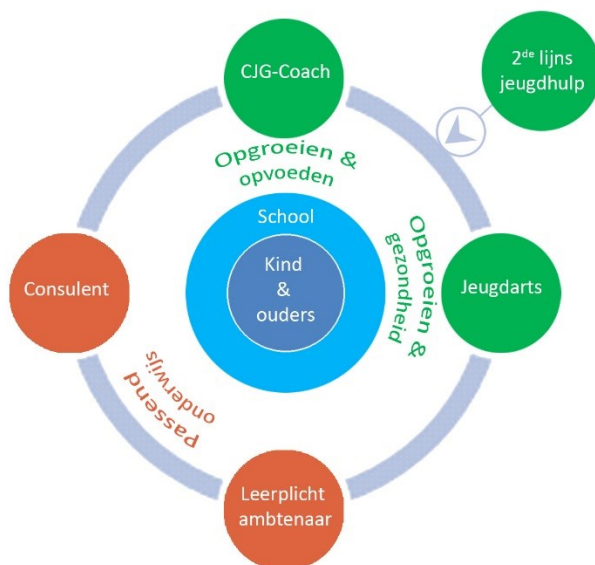
Indien twee of meer professionals bij een jeugdige/het gezin betrokken zijn, is de zorgcoördinatie van toepassing. Uitgangspunt van de zorgcoördinatie is dat deze zo vroeg mogelijk wordt ingezet en niet zwaarder is dan noodzakelijk. Wanneer de zorgcoördinatie niet op gang komt, is er ook een escalatiemodel afgesproken. De zorgcoördinatie wordt uitgevoerd volgens de afgesproken regietabel. Daarin zijn alle organisaties opgenomen. Hieronder is de volgorde van regie opgenomen van de belangrijkste organisaties voor het onderwijs.

1. Jeugdbescherming/voogdij instellingen
2. CJG-coach
3. GGD/JGZ
4. MEE
5. Kontext
6. Kenter
7. Scholen

3.2.5. Kernteam onderwijs-jeugdhulp

Veel vragen rondom het opvoeden en opgroeien worden met de school gedeeld of worden zichtbaar in het onderwijs, waar de eisen aan de leerlingen toenemen naarmate ze ouder worden. De onderwijskundige aanpassingen bespreekt de school met de onderwijsconsulent of met de consulent gedrag. Wanneer er daarnaast ook vragen zijn over opvoeden en opgroeien werken school en ouders in eerste instantie samen met hun CJG-coach en jeugdarts. Indien er meer hulp nodig is kan de CJG-coach of jeugdarts ook intensievere jeugdhulp organiseren. De samenwerking in deze vorm tussen onderwijs en zorg is relatief nieuw en kent, binnen de zich ontwikkelende context van passend onderwijs en de nieuwe jeugdhulpwet, veel dynamiek. De transformatie, het anders werken volgens de doelstellingen van de transitie, begint pas net vorm te krijgen. Het feit dat er meer hulp ingezet wordt in de directe leefomgeving verandert het verwijzen van leerlingen naar het bijhalen van hulp en verscherpt de discussie wie is waarvoor verantwoordelijk (inhoudelijk en financieel).

Kernteam onderwijs-jeugdhulp

1. De CJG-coach ondersteunt bij de opgroei- en opvoedvragen en de jeugdarts ondersteunt bij medisch gerelateerde vragen. Beide kunnen waar nodig extra jeugdhulp inzetten.
2. Het samenwerkingsverband en leerplicht ondersteunen bij onderwijs gerelateerde vragen.

3.2.6. Werkgroep onderwijs-jeugdhulp van het RBO-platform jeugd

Het platform jeugd zorgt waar nodig voor (bestuurlijke) besluitvorming op het terrein van passend onderwijs en jeugdhulp. Hierin zijn de betrokken ambtenaren jeugd en onderwijs (6 gemeentes) en de directeurs van de samenwerkingsverbanden actief. De samenwerkingsverbanden PO en VO en de daarbij betrokken gemeenten overleggen één keer per zes weken. Zij geven daarmee invulling aan werkgroep 5 onderwijs-jeugd van het RBO. In het platform worden alle relevante onderwerpen uit het OOGO besproken en overige actuele thema's op het snijvlak onderwijs en jeugd.

3.2.7. Sociale kaart

Het samenwerkingsverband heeft een sociale kaart gemaakt van de regio. Hierin staan allerlei instellingen en hulpverleners vermeld waar scholen contact mee onderhouden. Scholen die ervaringen met een bepaalde instantie hebben, staan erbij vermeld. Scholen kunnen contact met elkaar opnemen om ervaringen uit te wisselen. Categorieën die op de sociale kaart staan zijn:

- Dyslexie
- Fysiotherapie
- Logopedie
- Motorische remedial teaching
- Psychologische onderzoeken
- Remedial teaching
- Sociale vaardigheidstrainingen
- Speltherapie, overig

passendonderwijs-zk.nl/sociale-kaart

3.2.8. Onderwijs aan zieke leerlingen

De school kan een zieke leerling aanmelden bij de consulent Onderwijs Zieke Leerlingen. Ouders kunnen dit ook zelf doen. De consulent OZL verzamelt informatie over het ziektebeeld en het verloop van de ziekte. De consulent OZL start met een overleg op school met alle betrokkenen om de stand van zaken in kaart te brengen en na te gaan welke mogelijke belemmeringen er kunnen ontstaan in de onderwijsleersituatie. Vervolgens wordt besproken welke mogelijkheden er zijn om het onderwijs aan te passen aan de leerling. In onze regio wordt de dienstverlening Onderwijs Zieke Leerlingen beschikbaar gesteld vanuit Onderwijsadvies, Anita Guth a.guth@onderwijsadvies.nl en Gerardine Honig g.honig@onderwijsadvies.nl.

3.2.9. Samenwerking met de zorg: projecten en trainingen

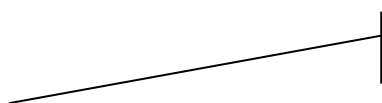
Impuls CJG-traject

Het CJG en passend onderwijs willen gezamenlijk investeren in de verbinding tussen school en jeugdhulp. Het CJG ondersteunt ouders en kinderen bij vragen over opvoeden en opgroeien. Veel van deze vragen komen naar voren op school. De school werkt in eerste instantie samen met de CJG-coach en de jeugdarts om ouders met vragen over opvoeden en opgroeien ook met deze vragen te kunnen ondersteunen. Samenwerking in deze vorm tussen onderwijs en zorg is relatief nieuw en kent, binnen de zich ontwikkelende context van passend onderwijs en de nieuwe Jeugdhulpwet, veel dynamiek en kan beter. Aan het einde van het traject kunnen alle partners (school, CJG, GGD en LP) gezamenlijk de volgende vraag beantwoorden: “Hoe werken de partijen effectief samen in de hele keten van gebeurtenissen ten einde kinderen gezond en veilig te laten opgroeien met een doorgaande schoolloopbaan op een passende plek?”

Verwijsindex

De gemeenten in Zuid-Kennemerland willen dat alle professionals rondom leerlingen zich aansluiten bij de Verwijsindex. Leerkrachten op de scholen van ons samenwerkingsverband zijn de professionals die dagelijks hun best doen om hun leerlingen zo goed mogelijk te helpen bij hun ontwikkeling en het opgroeien in de maatschappij. De school wil in bijzondere gevallen ook andere professionals in Zuid-Kennemerland op de hoogte stellen van de extra aandacht die de school geeft. De scholen kunnen hun aanpak ook verbeteren en afstemmen als zij op de hoogte zijn van de aanpak van andere professionals.

De Verwijsindex is een digitaal samenwerkingsinstrument om een ‘match’ te maken tussen professionals zoals leerkrachten, hulpverleners en begeleiders in heel Nederland. De samenwerking tussen professionals van instellingen kan sneller op gang komen doordat bekend is wie contact heeft met een bepaald kind of jongere. De Verwijsindex is opgenomen in de wijziging van de Wet op de jeugdhulp en daarmee verplicht voor alle professionals in de jeugdketen. 78 scholen, 90% van alle scholen zijn aangesloten op de verwijsindex. Het samenwerkingsverband organiseert jaarlijks een grote intervisiebijeenkomst en maakt onderdeel uit van het instellingscoördinatorenoverleg.

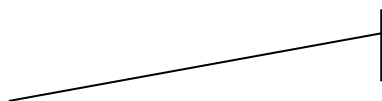

passendonderwijs-zk.nl/verwijsindex

Training kindermishandeling

In samenwerking met het Kinder- en Jeugdtraumacentrum (KJTC) onderdeel van Kenter Jeugdhulp worden op school trainingen georganiseerd rondom de meldcode kindermishandeling. Alle scholen zijn verplicht een meldcode Huiselijk Geweld en Kindermishandeling te hanteren. De meldcode beschrijft welke stappen een school moet doorlopen bij (een vermoeden van) kindermishandeling. De meldcode is een stappenplan waarin de handelingsmogelijkheden beschreven worden bij het signaleren en handelen bij (vermoedens van) huiselijk geweld en kindermishandeling. Het doel van een verplichte meldcode is dat sneller en adequater wordt ingegrepen. Door het consequent toepassen van de meldcode zal de vroegsignalering van huiselijk geweld en kindermishandeling verbeteren en zullen minder kinderen worden geconfronteerd met geweld en mishandeling. Op basis van de landelijke meldcode heeft het JSO (Expertisecentrum Jeugd, Samenleving en Ontwikkeling) een meldcode ontwikkeld voor basisscholen. De meldcode is beschikbaar via de website. Alle scholen zijn wettelijk verplicht de stappen uit het protocol op school te implementeren. Het samenwerkingsverband heeft samen met het KJTC een meerjarenbeleid voor de aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling.

- ieder jaar is het voor 15 scholen mogelijk om een training Huiselijk Geweld en Kindermishandeling te volgen, op school voor het team zelf;
- daarnaast zorgt het samenwerkingsverband dat aandachtsfunctionarissen opgeleid en geschoold worden door trainingen en intervisiebijeenkomsten

passendonderwijs-zk.nl/huiselijk-geweld-en-kindermishandeling

Trainingen voor individuele leerlingen

De Haarlemse CJG's organiseren onder de naam M-power! trainingen per wijk gericht op individuele leerlingen voor het PO en het VO. De wijkgerichte aanpak zorgt dat het aanbod passend gemaakt kan worden voor de vragen uit de wijk en maakt groepstrainingen op specifieke thema's voor individuele leerlingen mogelijk. In de evaluatiegesprekken werd duidelijk dat een aantal vormen van ondersteuning voor leerlingen ontbreken. Er is een kanjertraining, rots en water, zandkastelen, faalangst reductie, mindfulness en kiestraining.

3.3. Dekkend netwerk

3.3.1. Alle leerlingen naar school

Het samenwerkingsverband wil en heeft de plicht om te zorgen dat alle leerlingen uit de regio onderwijs kunnen volgen. Deze plicht is verankerd in de wet, waarin staat dat het bevoegd gezag van de school verantwoordelijk is voor de uitvoering van de zorgplicht. Zorgplicht betekent dat een school de aangemelde leerling zelf een passend onderwijsaanbod biedt of een onderwijsaanbod organiseert op een andere school. De school heeft zorgplicht voor alle leerlingen die zich aanmelden met een extra onderwijsbehoefte. Dit betekent dat de zorgplicht al in werking treedt vóór inschrijving op een school.

Het samenwerkingsverband heeft een onderwijskaart van alle onderwijsplekken in Zuid-Kennemerland. De scholen ontwikkelen een onderwijsprofiel, zodat er zicht is op de mogelijkheden van alle basisscholen dan wel van scholen voor speciaal basisonderwijs of speciaal onderwijs (S(B)O). De specifieke onderwijsvoorzieningen in Zuid-Kennemerland zijn apart in kaart gebracht, zodat iedereen snel zicht heeft op alle mogelijkheden. Daarnaast is in het ondersteuningsplan al beschreven de ondersteuning vanuit de SO en SBO scholen, de mogelijkheden op de sociale kaart en de nauwe samenwerking met het Centrum voor Jeugd en Gezin om de basisscholen te ondersteunen.

Het belangrijkste doel is het ondersteunen van scholen op een zodanige wijze dat leerlingen maximaal profiteren van onderwijs op maat. Onderwijs op maat is bij voorkeur thuisnabij op de reguliere basisschool, maar niet uitsluitend. Voor een aantal leerlingen zal het onderwijs op de reguliere basisschool met extra ondersteuning alsnog onvoldoende blijken. Het speciaal basisonderwijs en het speciaal onderwijs spelen een belangrijke rol om voor deze leerlingen onderwijs op maat te realiseren. Maar ook (tijdelijke) plaatsing van leerlingen op een andere basisschool behoort tot de mogelijkheden. Voor een klein deel van de leerlingen zijn geheel op maat oplossingen noodzakelijk om daadwerkelijk te realiseren dat alle leerlingen onderwijs volgen.

3.3.2. Onze scholen

Basisscholen

In de regio gaan de meeste leerlingen naar het regulier onderwijs. Er gaan 20.876 (97.18%) leerlingen naar een reguliere basisschool (1-10-2016). In de regio zijn 78 verschillende basisscholen. De basisscholen zijn verdeeld over 17 schoolbesturen. Het samenwerkingsverband is interzuilair, wat betekent dat algemeen bijzondere, protestants-christelijke, islamitische, openbare en rooms-katholieke scholen zijn aangesloten. De scholen zijn verdeeld over de vijf gemeenten van het samenwerkingsverband.

- Bloemendaal
- Haarlem
- Haarlemmerliede en Spaarnwoude
- Heemstede
- Zandvoort

Scholen voor Speciaal Basisonderwijs (SBO)

In de regio gaan 392 (1,82%) leerlingen naar het speciaal basisonderwijs (1-10-2016). Er zijn vijf scholen voor speciaal basisonderwijs, verdeeld over drie schoolbesturen.

Het SBO is voor leerlingen die wel extra begeleiding en voorzieningen nodig hebben, maar niet zo intensief dat ze in aanmerking komen voor het speciaal onderwijs. Het SBO is voor moeilijk lerende leerlingen en leerlingen met gedragsproblemen die (tijdelijk) niet in het regulier basisonderwijs naar school kunnen. Momenteel biedt het SBO ook steeds vaker onderdak aan leerlingen met gedragsproblematiek die voorheen naar SO verwezen zouden zijn. De grenzen tussen het SO en het SBO worden minder scherp.

De scholen bieden onderwijs aan leerlingen van 4 tot en met 13 jaar. SBO 's en reguliere basisscholen hebben dezelfde kerndoelen. De SBO 's hebben echter meer middelen waardoor de klassen over het algemeen kleiner zijn, de leerkrachten extra geschoold en er intern ondersteuning is van een orthopedagoog en/of psycholoog. Daarnaast hebben SBO 's vaak de beschikking over andere specialisten als een logopedist, kinderfysiotherapeut, speltherapeut, dyslexiebehandelaar of maatschappelijk werker. Hierdoor zijn onze SBO scholen in staat het onderwijs verder af te stemmen op de behoefte van de leerling.

Voor ouders moet er waar mogelijk keuzevrijheid blijven bij het kiezen van een school. Iedere school voor speciaal basisonderwijs heeft zijn eigen specialismes. Het vergaand specialiseren waardoor ouders naar één specifieke school toe moeten is niet wenselijk, omdat dit de keuzevrijheid beperkt.

Prof. dr. J.J. Dumontschool

www.dumonthaarlem.nl

De Hildebrandschool

www.hildebrandschool.nl

Trapeze

www.sbodetrapeze.nl

IKC Zuid-kennemerland, locatie de Focus

www.focus-sbo.nl

IKC Zuid-Kennemerland, locatie de Satelliet

www.desatelliet.stichtingsintbavo.nl

IKC Zuid-Kennemerland, integraal kindcentrum

Het IKC Zuid-Kennemerland (IKC) is een combinatie van het speciaal basisonderwijs, het speciaal onderwijs en jeugdhulppartners. De samenwerking zorgt dat het IKC leerlingen beter en meer in samenhang kan ondersteunen. Het IKC kan een mix maken van onderwijs, begeleiding, ondersteuning en opvang. Ouders, leerkrachten, jeugdhulp en overige betrokkenen uit het netwerk rondom het kind trekken gezamenlijk op; gericht op zowel het kind als op het gezin.

IKC Zuid-Kennemerland is een samenwerking van Samenwerkingsverband passend onderwijs Zuid-Kennemerland, SBO De Satelliet (stichting Sint Bavo), SBO Focus (Spaarnesant), de Antoniussschool (Aloysius Stichting), Kenter Jeugdhulp en Lijn 5. Daarnaast kunnen we een beroep doen op de expertise van andere partners, zoals Centrum voor Jeugd en Gezin, GGD en Sensazorg.

Scholen voor speciaal onderwijs

In de regio gaan 213 (0,99%) leerlingen naar het speciaal onderwijs (1-10-2016).

Het speciaal onderwijs is voor leerlingen die vanwege leer- of gedragsproblemen, lichamelijke, zintuiglijke en/of verstandelijke handicaps of vanwege gedragsstoornissen extra zorg op school nodig hebben. De leerlingen krijgen in het speciaal onderwijs meer aandacht en ondersteuning en volgen het onderwijs in kleinere klassen dan in het reguliere onderwijs en het speciaal basisonderwijs. In het SO zijn deze specialismes veel scherper aanwezig, echter ook in deze scholen worden de grenzen tussen de afzonderlijke voorzieningen minder scherp. Bijvoorbeeld: het primaire kenmerk bij De Waterlelie is epilepsie, maar steeds nadrukkelijker in combinatie met ZML en/of gedragsstoornissen; het SBO biedt onderdak aan steeds meer leerlingen met gedragsproblematiek die voorheen naar SO cluster 4 verwezen zouden zijn.

De Schelp en de van Voorthuijsenschool

Deze scholen bieden een goede onderwijsplek met een passend ontwikkelingsperspectief voor zeer moeilijk lerende leerlingen van 4 tot 18 jaar (met de mogelijkheid dit te verlengen tot uiterlijk de 20 jarige leeftijd). Het gaat om onderwijs aan leerlingen met een verstandelijke beperking of ernstige leerproblemen. De scholen streven ernaar om, in overleg met de ouders, alles uit een leerling te halen wat er in zit op het gebied van schoolse vaardigheden, communicatie, sociale en emotionele ontwikkeling en praktische redzaamheid.

De leerling en zijn/haar onderwijsbehoefte staan centraal. Ondersteuning en begeleiding van een orthopedagoog, logopedist, fysiotherapeut, ergotherapeut, creatief therapeut, vakleerkrachten en assistenten is mogelijk. Veiligheid, duidelijkheid, structuur en aandacht voor de Totale Communicatie zijn de kernwoorden in de omgang met de leerlingen. Er is speciale deskundigheid op het gebied van onderwijs aan leerlingen met een stoornis binnen het autistisch spectrum die zeer moeilijk leren, leerlingen met het syndroom van Down en leerlingen met andere syndromen.

De Voorthuijsenschool heeft in samenwerking met Ons Tweede Thuis (KDC) een onderwijs-zorggroep. Het gaat om leerlingen waarbij gekeken wordt of leerlingen op deze wijze toch in het onderwijs kunnen participeren. De leiding van de groep is in handen van pedagogisch medewerkers van het KDC. Een groepsleerkracht van de school voert op gezette tijden een onderwijsprogramma uit, waarmee de vaste groepsleiding de gehele week verdergaat.

De Schelp heeft in samenwerking met de Hartekampgroep onderwijs-zorggroepen voor leerlingen vanaf 4 jaar (KDC de Hermelijn en KDC het Duinhuis). Het gaat om leerlingen die een combinatie van onderwijs en zorg krijgen waarbij het geven van zoveel mogelijk onderwijs de uitdaging vormt. Hierbij bestaat de mogelijkheid tot het uitstromen van een leerling naar het onderwijs. Ook kan het zijn dat een leerling naar een dagbesteding uitstroomt waarbij de leerling daar door het toegevoegde onderwijs zo zelfstandig mogelijk kan functioneren. De leiding van deze groepen is in handen van groepsleerkrachten van de school en begeleiders van de KDC's.

De Parel

Hier wordt onderwijs geboden aan leerlingen van 4 tot en met 18 (met de mogelijkheid dit te verlengen tot uiterlijk de 20 jarige leeftijd), die vanwege hun lichamelijke beperking moeite hebben om het onderwijs op een reguliere basisschool te volgen. Er werkt een multidisciplinair team, bestaande uit leerkrachten, assistenten, logopedisten, fysiotherapeuten en ergotherapeuten. Omdat

een motorische beperking geen indicator is voor de cognitieve ontwikkeling, is er een groot verschil in de leerbehoeften tussen de leerlingen. Daarom zijn er verschillende leerstromen gemaakt om onderwijs op maat te kunnen bieden.

De combinatie van zorg, revalidatie en onderwijs maakt het voor leerlingen met een chronische aandoening mogelijk om 'gewoon' naar school te kunnen gaan. De aanwezigheid van de schoolverpleegkundige ten behoeve van zorg, begeleiding, zelfstandigheidsbevordering en het leren omgaan met en het accepteren van de aandoening, is verweven in het schoolprogramma dat vergelijkbaar is met de basisschool en wordt op 3 niveaus aangeboden. De uitstroom na groep 8 varieert van praktijkonderwijs tot VWO.

Prof. dr. Gunningschool

Op deze school ligt de deskundigheid op het gebied van emotie regulatie, lichte psychiatrische problematiek, werkhoudingsproblemen, omgang en gedrag. Het personeel is gespecialiseerd in gedragsproblematiek. De aandacht voor de sociale en emotionele ontwikkeling van de leerlingen is geïntegreerd in het dagelijks pedagogisch klimaat van de school. Het onderwijsaanbod is afgestemd op wat elke leerling qua gedrag aankan. De meerderheid van de leerlingen stroomt aan het eind van de basisschoolperiode uit naar vormen van regulier onderwijs. Samenwerking, overleg en uitwisseling van informatie met de ouders/verzorgers en de hulpverlening is van groot belang voor de ontwikkeling van de leerling.

Antoniusschool, onderdeel van IKC de Focus en IKC de Satelliet

Op de dagbehandeling van OCK het Spalier worden kinderen van 0 tot 7 jaar met psychosociale problemen behandeld. Er is ook een expertisecentrum voor autisme. In het dagbehandelingscentrum worden allerlei activiteiten gedaan zoals spelletjes, knutselen en muziek maken. Er wordt gewerkt aan taal, motoriek, samenspel en verstandelijke ontwikkeling. Binnen de dagbehandeling wordt het onderwijs voor leerlingen vanaf 4 jaar, die daar aan toe zijn, verzorgd door leerkrachten van de Antoniusschool voor speciaal onderwijs. Na een behandelperiode van ongeveer 1 ½ jaar worden de leerlingen verwezen naar een onderwijsvorm die het beste aansluit bij de problematiek.

Professor van Gilseschool

De Professor van Gilseschool (cluster 2) valt wettelijk niet onder het samenwerkingsverband. Het samenwerkingsverband onderhoudt wel een warme relatie met de school om schoolwisselingen van leerlingen goed af te kunnen stemmen. De school biedt onderwijs aan leerlingen van 3,5 tot 13 jaar die slechthorend zijn of om een andere reden problemen hebben met spraak of taal. Er wordt ook onderwijs geboden aan leerlingen met een stoornis binnen het autistisch spectrum. Er werken groepsleerkrachten, logopedisten, klassenassistenten, vakleerkrachten voor muziek en bewegingsonderwijs, intern begeleiders, een audioloog, orthopedagoog, kinderfysiotherapeut en een maatschappelijk werker. Er is een grote afdeling ambulante dienstverlening. De leerlingen krijgen onderwijs op maat en worden voortdurend gevolgd in hun (taal)ontwikkeling.

De Waterlelie

De Waterlelie biedt speciaal onderwijs aan leerlingen van 4 tot en met 18 (eventueel met uitloop tot 20 jaar) met epilepsie, andere medische/neurologische aandoeningen, vaak gecombineerd met een lichamelijke en/of cognitieve beperking. Uitgangspunt is het ontwikkelingsperspectief van de leerling, waarbij een eigen leerroute wordt gevolgd en rekening wordt gehouden met de onderwijs – en

ondersteuningsbehoeften. Naast het werken in een multidisciplinair team is de school gespecialiseerd in het aanbieden van onderwijsondersteunende therapieën.

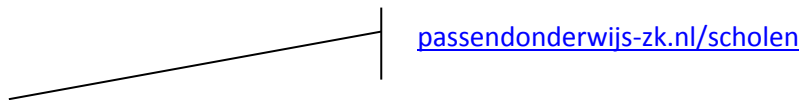
De Ster

De Ster is een cluster 4 school voor kinderen met problemen in gedrag, ontwikkelingsproblemen en/of psychiatrische problemen. De school is verbonden aan Triversum; een centrum voor kinder- en jeugdpsychiatrie. Beiden zijn gevestigd in Hoofddorp. De Ster biedt onderwijs voor kinderen in de leeftijd van 4 tot en met 12 jaar en is een nevenvestiging van De Pionier in Duivendrecht. Sinds het schooljaar 16-17 kunnen er ook kinderen geplaatst kunnen worden die niet in behandeling zijn bij de zorgpartner.

Internationale Taalklas (ITK) en de 8+ klas

Gemeenten en schoolbesturen hebben gezamenlijk een schakelvoorziening in het basisonderwijs voor anderstalige leerlingen gerealiseerd. De Internationale Taalklas bestaat op dit moment uit vier groepen voor leerlingen vanaf 6 tot en met 12 jaar die niet langer dan een jaar in Nederland zijn. Het onderwijsaanbod is met name gericht op het spreken, lezen en schrijven van de Nederlandse taal, zodat deze leerlingen na ongeveer een jaar in staat zijn om het onderwijs op de basisschool onder verdere begeleiding te kunnen vervolgen. Daarnaast is er ook veel aandacht voor het sociaal emotionele aspect en het inburgeren in de Nederlandse samenleving.

De 8+ klas is voor leerlingen van 11, 12 of 13 jaar met een taalachterstand. Deze leerlingen hebben baat bij een extra jaar waarin de Nederlandse taal centraal staat. Het doel hiervan is dat ze na dit jaar kunnen instromen in een vorm van voortgezet onderwijs dat past bij hun cognitieve vaardigheden.

3.3.3. Toekomst SO en SBO

De ontwikkeling op de basisscholen en de invoering van passend onderwijs hebben invloed op de leerlingaantallen op de SO en SBO scholen. De leerlingaantallen op deze scholen krimpen. In het speciaal basisonderwijs wordt al een aantal jaren een terugloop geconstateerd. Het speciaal onderwijs is de afgelopen jaren qua leerlingaantallen stabiel. De ontwikkeling van andere samenwerkingsverbanden om zelf een dekkend netwerk in de eigen regio op te zetten zal invloed gaan hebben op ons speciaal onderwijs. Een groot percentage van de leerlingen komt namelijk van buiten onze eigen regio. De inperking van het leerlingvervoer door gemeentes versnelt deze ontwikkeling.

Een andere ontwikkeling is het verwijzingsgedrag van de basisscholen. In het verwijzingsgedrag constateert het samenwerkingsverband weinig verandering. Er is sprake van stabilisering in het aantal verwijzingen, wat ook zal leiden tot een stabiel aantal leerlingen op school. Slechts een kleine daling wordt nog verwacht. De ontwikkelingen van de afgelopen jaren en de opdracht in de toekomst om alle leerlingen een passend plek te bieden, roepen vragen op bij de S(B)O-besturen zorgen over de financiële exploitatie, de schaalgrootte, overformatie, behoud van de minimaal noodzakelijke

expertise e.d. Besluiten van individuele besturen hebben direct invloed op het dekkend netwerk van het samenwerkingsverband.

Er wordt in het samenwerkingsverband met grote regelmaat gesproken over een gezamenlijke, gedeelde visie over een bestendig SO en SBO aanbod in de regio. Het is duidelijk dat de druk op de leerlingaantallen veranderingen gaan afdwingen. Per december 2015 is er bestuurlijk draagvlak gekomen om dit uit te werken in één gezamenlijk plan voor de regio. Veranderingen zullen 'organisch' plaats moeten gaan vinden door krachtenbundeling tussen individuele besturen, maar binnen de kaders van een gemeenschappelijk plan. Deze ontwikkeling wordt met regelmaat op samenwerkingsverbandniveau met elkaar gedeeld. Het samenwerkingsverband kan zo de actuele ontwikkelingen nauwlettend in de gaten houden waarbij het de taak heeft het dekkende netwerk in stand te houden.

3.3.4. Leerlingen die thuiszitten of dreigen thuis te zitten

Melden bij het bestuur, het samenwerkingsverband en leerplicht

Alle scholen moeten samen met elkaar een dekkend netwerk vormen. Het is de taak van alle professionals om thuiszittende leerlingen, of waar thuiszitten dreigt, direct te melden. Een thuiszitter moet bij zowel het bestuur, het samenwerkingsverband als bij leerplicht gemeld worden. Het samenwerkingsverband kan ofwel door bemiddeling ofwel door tijdelijke extra ondersteuning het thuiszitten voorkomen. Het samenwerkingsverband organiseert direct de benodigde samenwerking met specifieke onderwijsvoorzieningen, leerplicht en de eventuele zorgpartners. Het samenwerkingsverband kan tot nu toe voor alle leerlingen een passende onderwijsplek organiseren. Dit illustreert dat er in de regio Zuid-Kennemerland al een dekkend onderwijscontinuüm is voor onze huidige leerlingpopulatie. De problemen ontstaan als leerlingen vanwege extreme onderwijsbehoeften, meestal voorkomend uit psychiatrische problematiek, niet in staat zijn (volledig) in een groep te functioneren. Vaak ontstaat er een situatie van thuiszitten, omdat door de complexe situatie niet direct duidelijk is wat een passend vervolg is. Momenteel is er voor deze leerlingen een zeer nauwe samenwerking met het CJG opgezet om te komen tot een gemeenschappelijk aanpak en waarbij grenzen van mogelijkheden opgerekt kunnen worden.

Om het thuiszitten goed te kunnen monitoren, volgen we de volgende vijf stappen:

1. tel ze	zowel thuiszittende leerlingen als waar thuiszitten dreigt
2. volg ze	hoe lang, wat zijn de acties
3. ken ze	ken de casus
4. maak tempo	zorg voor tussenoplossingen en probeer acties te versnellen
5. neem regie/stem af	wees de verbindende schakel waar nodig en stem af met partners
6. ondersteun	ondersteun om de periode naar de definitieve oplossing te overbruggen

Samenwerking met jeugdhulp bij complexere problematiek

De leerlingen waarbij het ook een zoektocht is om passende jeugdhulp te organiseren worden besproken in overleg met het management van het CJG en de directeur passend onderwijs. Samen wordt gekeken welke arrangementen uit de jeugdhulp en het onderwijs beschikbaar gemaakt

kunnen worden en afgestemd met elkaar. Alleen de casuïstiek waarin de reguliere wegen geen oplossing bieden, worden in dit overleg besproken. Waar nodig worden partners en/of de gemeente erbij gehaald om tot een oplossing te komen.

Specifieke begeleiding voor dreigende thuiszitters

Het samenwerkingsverband wil dat iedere basisschool een goed onderwijsaanbod biedt aan de leerlingen van hun school en populatie uit de eigen wijk. Het uitgangspunt is dat zoveel mogelijk leerlingen thuisnabij naar school kunnen gaan. In sommige situaties blijft extra ondersteuning echter noodzakelijk. Dit kan gaan om ondersteuning op school of ondersteuning op een nieuwe school. In ons samenwerkingsverband is er een poule met oproepkrachten beschikbaar. Deze medewerkers kunnen worden ingezet voor individuele begeleiding van leerlingen op school om thuiszitten te voorkomen. Dit kan gebeuren bij een overgangssituatie naar een andere onderwijsplaats of als er sprake is van een wachtlijst op een speciale onderwijsvoorziening. De directeur van het samenwerkingsverband beslist in overleg met het betreffende bestuur over het inzetten van de ondersteuning. Deze begeleiding start altijd met een gesprek tussen school, ouders en het samenwerkingsverband.

Belangrijke afwegingen hierbij zijn:

- wat is de wens van ouders?
- welk aandeel kan de school en/of schoolbestuur zelf leveren?
- hoe ziet de overgangssituatie naar een andere voorziening eruit en in welke afgebakende tijdsperiode?

Indien er geen sprake is van een overgangssituatie wordt er wekelijks afgesproken om verder te zoeken naar de structurele oplossing waar naar toe wordt gewerkt. Ook wordt besproken hoe te handelen als de gekozen oplossing niet haalbaar blijkt tijdens het traject.

Samenwerking met leerplicht

Het samenwerkingsverband heeft direct contact met de betreffende leerplichtambtenaar bij thuiszitten of bij een situatie waarin thuiszitten een reële situatie kan worden. In overleg worden de benodigde acties in werking gezet en afgestemd. Het samenwerkingsverband sluit twee keer per jaar aan bij het regionale overleg van leerplichtambtenaren. Dit gaat niet om casus-overleggen, maar om de samenwerking in de afgelopen periode te bespreken en te verbeteren. Verder wordt in het overleg de registraties van thuiszitters vergeleken. Leerplicht hanteert de landelijke definitie van thuiszitters, namelijk: "een leerplichtige jongere van 5 tot 18 jaar, die ingeschreven staat op een school of instelling en die zonder geldige reden meer dan 4 weken verzuimt en hierbij niet beschikt over een vrijstelling van leerplicht". De afspraak met leerplicht is dat er direct contact is na een melding van een thuiszitter. De samenwerking en de registratie start hierdoor veel eerder dan de wettelijke definitie van thuiszitters.

In 2016 is het samenwerkingsverband voor het eerst gaan kijken naar het aantal leerlingen met een vrijstelling 5a. Deze leerlingen hebben vrijstelling voor onderwijs gekregen. Veel van deze leerlingen hebben een dagopvang bij een jeugdhulpinstelling. Deze instellingen werken in de regio nauw samen met de zml-scholen om waar wenselijk onderwijs aan te bieden. Het uitgangspunt is dat het samenwerkingsverband wil uitgaan van de belastbaarheid van leerlingen. In de huidige situatie is er sprake van wel of geen onderwijs en in de nieuwe situatie zullen er allerlei tussenvormen ontstaan.

Ouders die een vrijstelling aanvragen krijgen altijd de gelegenheid om samen met leerplicht en het samenwerkingsverband de mogelijkheden te onderzoeken. Als er sprake is van geen belastbaarheid voor onderwijs moeten de ouders minimale 'last' hebben van deze procedure.

Bestuursafpraak over doorzettingsmacht

Er is in een bestuursbesluit vastgesteld dat er geen thuiszitters mogen zijn in onze regio, omdat er geen school is die ze wil opnemen. Dit betekent dat waar nodig een leerling op de bestuurstafel kan komen, waarna een bestuur er zorg voor draagt dat een leerling op school kan starten. Dit betekent dat te allen tijde een school de zorgplicht op zich neemt.

3.3.5. Projecten

Day a week

De samenwerkingsverbanden hebben de opdracht gekregen ook voor hoogbegaafde leerlingen (Motie Straus) passend onderwijs te bieden. De samenwerkingsverbanden krijgen om deze brede doelstelling van passend onderwijs te realiseren structureel extra middelen. Net zoals sommige leerlingen ondanks alle inspanningen zijn aangewezen op het speciaal(basis)onderwijs, is er ook een zeer selecte groep waarin de differentiatie aan de bovenkant op de school zelf niet afdoende is. Deze leerlingen krijgen passend bij hun onderwijsbehoefte de kans om andere vaardigheden en andere inhoud te ontdekken. Slechts voor een enkele leerling zal het nodig zijn om op deze specifieke onderwijsbehoeften in te spelen. Dit maakt het wenselijk om een bovenschoolse voorziening te creëren waarin scholen vanuit het ondersteuningsbudget een plek in kunnen kopen. Het samenwerkingsverband heeft vanaf januari 2017 voor een beperkte groep cognitief talentvolle leerlingen het aanbod uitgebreid met een bestaand programma, Day a Week School. In het Day a Week School concept komen enkele leerlingen van verschillende scholen één dag per week samen om onderwijs te krijgen afgestemd op de onderwijsbehoeften van cognitief talentvolle kinderen. Daarnaast ontmoeten zij ontwikkelingsgelijken van verschillende scholen.

Het creëren van deze aparte voorziening vraagt direct een extra inzet op de versterking van het regulier onderwijs. Uiteindelijk is het de bedoeling om waar mogelijk leerlingen in het regulier onderwijs te bedienen. Dit vraagt gerichte aandacht voor het vergroten van de deskundigheid van leerkrachten in het omgaan met verschillen en het bieden van uitdagend passend onderwijs aan hoogbegaafde leerlingen. Het samenwerkingsverband zal daartoe gerichte acties ontwikkelen in de richting van directies, intern begeleiders en leerkrachten.

Plancius- de Gentiaan

Het Plancius project is voor leerlingen in situaties waarin er sprake is van een zeer bedreigde ontwikkeling. De leerling heeft dusdanig ernstige problemen heeft dat gespecialiseerde zorg en onderwijs op maat nodig is. In het reguliere aanbod in de jeugdzorg en in het speciaal onderwijs zijn de leerlingen vastgelopen. De leerlingen zijn zowel in het CJG als binnen passend onderwijs opgeschaald tot het management om zeer specialistisch maatwerk te realiseren.

Het project is een onderwijs-zorg locatie aan het inrichten waar de specialistische jeugdhulp de opdracht heeft om buiten hun eigen kaders te werken, zodat er in de directe omgeving van deze leerlingen een maatwerk pakket opgezet kan worden. Het samenwerkingsverband wil de ambitie realiseren dat alle leerlingen een vorm van onderwijs kunnen genieten. Ook in die gevallen waarin de jeugdhulp rondom een leerling prioriteit heeft boven het leren. Deze zeer complexe

ondersteuningsvraag betekent dat het onderwijs buiten de reguliere speciale groepen een flexibele 'klas' op zet waarin zorg en onderwijs continue afstemmen en afwisselen. De leerling wordt hier begeleid door een begeleider uit de jeugdhulp en een leerkracht vanuit de school en krijgt continue één-op één begeleiding.

3.4. Passend arrangeren in het onderwijs

3.4.1. De start op de basisschool

Aanmelding bij het regulier onderwijs

In de wet passend onderwijs is opgenomen dat ouders hun kind schriftelijk bij de school van voorkeur aanmelden. Het blijft net als nu mogelijk om een leerling bij meerdere scholen tegelijk aan te melden. Scholen moeten ouders vragen of ze hun kind al bij een andere school hebben aangemeld. De schriftelijke aanmelding betekent in de praktijk dat ouders een inschrijfformulier van de school invullen en ondertekenen. Dit doen zij minimaal tien weken voordat zij plaatsing op een basisschool willen. Ouders kunnen aangeven dat zij vermoeden dat hun kind extra ondersteuning nodig heeft. Bij de eerste aanmelding in het primair onderwijs is die informatie, eventueel aangevuld met informatie van een kinderdagverblijf of peuterspeelzaal, de belangrijkste basis voor de school van voorkeur om vast te stellen of een kind extra ondersteuning nodig heeft.

De school moet binnen zes weken beslissen of de leerling kan worden toegelaten. Deze periode kan eenmaal met maximaal vier weken worden verlengd.

- Wanneer een school de leerling niet kan toelaten, moet de school (of het schoolbestuur) een passende onderwijsplek op een andere school zoeken. Dat kan een reguliere school zijn of een school voor speciaal onderwijs. Daarbij is belangrijk dat een goede balans wordt gevonden tussen de wensen van ouders en de mogelijkheden van scholen.
- Voor leerlingen waarvan vanuit de zorg bekend is dat ze extra ondersteuning nodig hebben, geeft het samenwerkingsverband een 'toelaatbaarheidsverklaring' af. Daarmee kan de leerling met extra ondersteuningsmiddelen naar de basisschool of naar het speciaal onderwijs of speciaal basisonderwijs.

3.4.2. Een toelaatbaarheidsverklaring voor het SO of het SBO

Toelaatbaarheidsverklaring

Het samenwerkingsverband bepaalt of een leerling in aanmerking komt voor extra ondersteuning en geeft daarvoor een toelaatbaarheidsverklaring af. Er zijn vier verschillende toelaatbaarheidsverklaringen (TLV).

- SBO
- Categorie I (laag) (zml, lzk, epilepsie, cluster 4)
- Categorie II (midden) (lg)
- Categorie III (hoog) (mg)

Aanvraag van een toelaatbaarheidsverklaring

Ieder samenwerkingsverband is vrij om een eigen vorm van indicatie op te zetten. Voor het inschakelen van extra ondersteuning werkt ons samenwerkingsverband met de triade school, ouders en het speciaal onderwijs of het speciaal basisonderwijs. Zij komen in overleg tot een gezamenlijke oplossing voor de benodigde ondersteuning. Het kan gaan om extra ondersteuning op de basisschool of om een tijdelijke plaatsing op het SO of het SBO. Het uitgangspunt is dat de oplossing op de werkvloer samen met ouders, school en leerling (kerntriade) handen en voeten

krijgt. Dit impliceert dat het samenwerkingsverband vertrouwen heeft in het vinden van oplossingen, door de triade, die aansluiten bij de mogelijkheden van de leerling.

De wet verplicht de triade om bij een overstap naar het speciaal (basis)onderwijs gebruik te maken van een tweede deskundige te weten een kinder-jeugdpsycholoog, een pedagoog, een kinderpsychiater, een arts of een maatschappelijk werker zoals een CJG-coach.

De tweede deskundige

Het samenwerkingsverband is nog steeds van mening dat de triade ouders, basisschool en speciale voorziening prima in staat is om te beslissen over de intensivering van onderwijs en de noodzaak van een stap naar het speciaal (basis) onderwijs. Er kan naast de intensivering van het onderwijs meer nodig zijn voor een leerling of het gezin. De basisschool kiest voor de tweede deskundige uit de volgende opties:

1. De jeugdarts

Preventief gezondheidsonderzoek (PGO) is voor alle leerlingen die instromen in het speciaal onderwijs opgenomen in het basistakenpakket van de jeugdgezondheidszorg. Ook het herhalingsonderzoek en onderzoek op indicatie behoren tot het basistakenpakket. Deze onderzoeken worden uitgevoerd door de jeugdarts. School zal in samenspraak met ouders vaststellen dat intensivering van onderwijs noodzakelijk is. De jeugdarts zal aan de hand van het PGO bepalen of medische en/of psychosociale aspecten een rol spelen en toeleiding naar o.a. jeugd GGZ noodzakelijk is. Het is belangrijk dat school tijdig een leerling aanmeldt bij de jeugdarts. Met tijdig wordt bedoeld op het moment dat voor het eerst gesproken wordt over plaatsing op het speciaal basis onderwijs. Na aanmelding van een leerling, nodigt de jeugdarts leerling en ouders uit voor onderzoek en maakt een onderzoeksverslag dat opgestuurd wordt aan school. Jeugdartsen kunnen op dat moment ook de toelaatbaarheidsverklaring ondertekenen.

2. De CJG-coach

De CJG-coach ondersteunt gezinnen met opvoed- en opgroei problemen, waarbij uitgegaan wordt van de kracht van ouders, opvoeders en jeugdigen en hun sociale omgeving. De CJG-coach staat naast het gezin en heeft de tools in handen om ouders, opvoeders, kinderen en jongeren zelf hulp te bieden, hun netwerk te betrekken of te versterken en waar nodig rechtstreeks gespecialiseerde zorg te raadplegen of in te zetten. School zal in samenspraak met ouders vaststellen dat intensivering van onderwijs noodzakelijk is. De vraag aan de CJG-coach is wederom niet of de overstap een juiste oplossing is, maar wel of ouders naast de intensivering van onderwijs nog extra ondersteuning vanuit het CJG wenst. Zodra het duidelijk is bij de CJG-coach of ouders wel of geen extra ondersteuning willen, kan ook de CJG-coach in deze rol als tweede deskundige optreden. Ook voor de CJG-coach geldt dat zij als tweede deskundige tijdig betrokken moeten worden in het proces. Ouders moeten in een eerder stadium het gesprek met de CJG-coach voeren, zodat bij afronding van de TLV de coach betrokken is bij de schoolwisseling.

3. Een betrokken andere deskundige

Uiteraard zijn er soms meerdere deskundigen betrokken rondom een leerling. Aangezien een overstap naar het speciaal (basis) onderwijs een grote invloed heeft op een leerling is het belangrijk dat iedereen op de hoogte is. Ook deze begeleiders, mits ze voldoen aan de functies kinderveugdpsycholoog, een pedagoog, een kinderpsychiater, een arts of een maatschappelijk werker kunnen als tweede deskundige optreden.

De triade

De triade kan samen vaststellen welke extra deskundige er bij het traject betrokken wordt.

De oplossing kan gevonden worden in ondersteuning op de basisschool of door de plaatsing op het speciaal onderwijs of het speciaal basisonderwijs. In het eerste geval ondersteunt het SO of het SBO de basisschool en de ouders met hun vragen over de extra ondersteuning op de basisschool. Het SO en SBO leveren zo een bijdrage aan het vormgeven en realiseren van een passend onderwijsaanbod op de basisscholen. De SO en SBO scholen vormen het 'gereedschap' waarvan leerlingen, ouders en leerkrachten gebruik kunnen maken bij het oplossen van problemen.

Bij een schoolwisseling naar speciaal onderwijs of speciaal basisonderwijs moet het samenwerkingsverband een toelaatbaarheidsverklaring afgeven. De beschikbaarheid en toegankelijkheid wordt vanuit bovenbeschreven vertrouwen in de triade zo optimaal mogelijk georganiseerd. Het SO en SBO zorgt dat zij daarin vertegenwoordigd zijn door een orthopedagoog/psycholoog en de triade kiest gezamenlijk een tweede deskundige. De schoolarts en de CJG-coach zijn partners dicht bij de school die ingezet kunnen worden. Uiteraard zullen professionals alleen tekenen voor een toelaatbaarheidsverklaring wanneer ze ook daadwerkelijk betrokken zijn bij een leerling.

De procedure van plaatsing kent vijf fases, waarin het SBO en het SO de ouders en de basisschool ondersteunen in fase III tot en met V.

- I. Signaleringsfase: leerkracht signaleert handelingsverlegenheid met een leerling
- II. Indicatiefase: ouders en school leggen in een gezamenlijk overleg de onderwijsbehoefte van de leerling vast en kiezen een gewenste school. Ze kijken gezamenlijk wie de tweede deskundige in het traject wordt.
- III. Afstemmingsfase: de ouders, de basisschool en het S(B)O gaan in overleg over het opstellen van een overeenkomst rondom plaatsing, zij vragen een toelaatbaarheidsverklaring aan.
- IV. Plaatsingsfase: de leerling volgt het onderwijs op het speciaal (basis) onderwijs
- V. Terugplaatsingsfase: de leerling vervolgt het onderwijs op de basisschool via begeleiding van het S(B)O

Aan de ondersteuning vanuit het SO en het SBO zijn enkele voorwaarden verbonden:

- afspraak bij de start of er sprake is van een terugplaatsingsfase.
- intensiteit van contact tussen de betrokkenen tot de terugplaatsingsfase is schriftelijk en op initiatief van de basisschool.
- wanneer een ieder besluit tot terugplaatsing, komen alle partijen verplicht bij elkaar (minimaal 3 maanden van te voren). De fase start met een overleg tussen de scholen en de ouders over het te lopen traject.

Het samenwerkingsverband geeft in het geval van een gezamenlijke oplossing altijd een TLV af. Het samenwerkingsverband controleert alleen of de oplossing door alle partijen wordt gedragen. Aangezien alle betrokken partijen in het plan een rol spelen, kan veel sneller dan in het systeem voor passend onderwijs tot uitvoering worden over gegaan. Een belangrijk verschil met de huidige situatie is dat alle plaatsingen op het SO en SBO tijdelijk van aard zijn. In de afspraken is bij de start direct het moment van terugplaatsing vastgelegd. Bij een tijdelijke plaatsing kunnen de scholen in korte lijnen afspraken met elkaar maken en die informatie uitwisselen die voor de inzet van de extra ondersteuning nodig is. Uiteraard zijn de betrokkenen ook vrij om de periode zo te kiezen dat er geen sprake is van terugkeer. Het contact tussen de basisschool en het speciaal (basis) onderwijs is dan niet noodzakelijk.

Er zijn door het samenwerkingsverband vier formulieren ontwikkeld voor verschillende situaties waarin de toelaatbaarheidsverklaring wordt aangevraagd.

Toelaatbaarheidsverklaring A: van PO naar S(B)O

De leerling zit op een reguliere basisschool en wil een passend onderwijsaanbod op het speciaal onderwijs of het speciaal basisonderwijs. Bijvoorbeeld van een basisschool naar een SBO-school.

Toelaatbaarheidsverklaring B: S(B)O naar S(B)O

De leerling wil van de ene vorm van speciaal onderwijs of speciaal basisonderwijs naar een andere vorm van speciaal onderwijs of speciaal basisonderwijs. Bijvoorbeeld van een cluster 2 school naar een SBO-school.

Toelaatbaarheidsverklaring C: uit een andere regio

Het kan voorkomen dat een leerling uit een andere regio in Zuid-Kennemerland komt wonen. De leerling die in een ander samenwerkingsverband extra ondersteuning heeft gekregen, zal dit in onze regio ook nodig hebben. Het samenwerkingsverband zal een toelaatbaarheidsverklaring uit een andere regio altijd overnemen. Wanneer er sprake is van een andere vorm van ondersteuning, zal het samenwerkingsverband in overleg met ouders en school kijken welke ondersteuningsmogelijkheden uit ons samenwerkingsverband het beste aansluiten. Ouders, school en samenwerkingsverband zoeken gezamenlijk naar de best haalbare oplossing.

De leerling kan met een toelaatbaarheidsverklaring direct instromen in het speciaal (basis) onderwijs of met extra middelen naar een basisschool gaan. Deze TLV komt, indien het een basisschool betreft, bovenop het ondersteuningsbudget.

Toelaatbaarheidsverklaring D: vanuit de voorschoolse jeugdhulpverlening

De leerling heeft nog niet eerder op school gezeten. Vanuit een zorginstelling is al duidelijk dat extra ondersteuning nodig is. De leerling kan met een toelaatbaarheidsverklaring direct instromen in het speciaal (basis) onderwijs of met extra middelen naar een basisschool gaan. Deze TLV wordt afgegeven voor de gehele basisschoolperiode. In het eerste geval start de leerling op het speciaal onderwijs of het speciaal basisonderwijs. De leerling kan daarna altijd doorstromen naar een reguliere basisschool. De extra middelen verhuizen in dit geval met de leerling mee. In het tweede geval gaat de leerling direct naar een basisschool. De basisschool krijgt gedurende de basisschoolperiode extra middelen bovenop de reguliere ondersteuningsmiddelen. De leerling kan met de TLV altijd tussentijds naar het speciaal (basis) onderwijs gaan. De extra middelen verhuizen

uiteraard wederom met de leerling mee. Dit geldt ook voor leerlingen die pas één jaar gestart zijn in het onderwijs en waarvan op school blijkt dat extra ondersteuning nodig is. Het blijft de jeugdhulpinstelling die de TLV bij het samenwerkingsverband aanvraagt.

Het samenwerkingsverband heeft afspraken gemaakt met instanties die in een vroeg stadium de ouders en het kind, waarvan bekend is dat het ook op school extra ondersteuning nodig heeft, begeleiden. Het betreft de JGZ, Kenter -Antoniusschool, Hartekampgroep, Heliomare, Ons Tweede Thuis, Kleine maatjes, Triversum, Integrale Vroeghulp, NSDSK (peuterspeelzaal voor kinderen met spraak/ taalproblematiek), LWOE (epilepsie). De hulpverlenende instantie zoekt samen met ouders een school naar keuze en kan vervolgens een TLV aanvragen bij het samenwerkingsverband. Ook hier is het uitgangspunt dat passende oplossingen het beste bedacht kunnen worden door de triade van ouders, zorginstelling en school. Het samenwerkingsverband wil een bureaucratische indicatiestelling voorkomen. De betreffende leerlingen zijn al bekend bij de zorgverleners. Het oordeel van de triade wordt serieus genomen en is voor de aanvraag van een TLV voldoende. Een aanvraag vanuit deze instellingen kan ook nog aangevraagd worden als een leerling eenmaal is gestart op de basisschool. Mocht er bij de kleuters al blijken dat er een intensieve hulpvraag rondom een leerling is, kunnen deze betrokken instellingen alsnog een TLV voor de basisschool aanvragen.

Het samenwerkingsverband monitort het aantal leerlingen met een TLV dat het uitgangspunt vormt voor een jaarlijks evaluatieoverleg met de zorginstellingen. Mocht de leerling niet tijdig genoeg gesignaleerd zijn, maar is er wel sprake van grote zorg dat kan ook een TLV aangevraagd worden door de zorginstellingen als de leerling al op school is gestart.

Bestuurscommissie

Het samenwerkingsverband heeft een bestuurscommissie samengesteld om overgangssituaties en bijzondere casussen te bespreken. Het bestuur van de betreffende leerling meldt een leerling aan bij de bestuurscommissie. De bestuurscommissie is gemandateerd om uitzonderingen te maken. De bestuurscommissie bestaat uit drie leden, waarvan er altijd twee leden, niet zijnde het bestuur met de zorgplicht voor de betreffende casus het besluit nemen. De directeur van het samenwerkingsverband brengt advies uit. Dit besluit wordt enkel genomen als beide bestuursleden dit kunnen ondersteunen. Dit kan gaan over overgangssituaties naar het nieuwe systeem en/of voor leerlingen die gedurende de schoolperiode zodanige (medische) zorg nodig hebben, dat zij afhankelijk zijn van het speciaal onderwijs of extra ondersteuning op de basisschool.

Symbiose

De wettelijke regeling van symbiose maakt het voor leerlingen op het speciaal onderwijs mogelijk om een deel van het onderwijs op een reguliere school of een school voor speciaal basisonderwijs te volgen. Regulier en speciaal onderwijs maken onderling afspraken over het programma en de bekostiging en leggen dit vast in een symbioseovereenkomst. Er zijn geen voorwaarden voor de minimale lengte en het minimale aantal uren. Deze flexibilisering maakt het voor scholen gemakkelijk om een onderwijsarrangement te bieden dat past bij de mogelijkheden van de leerling. De gemaakte afspraken worden opgenomen in het ontwikkelingsperspectief van de leerling.

passendonderwijs-zk.nl/tlv

3.4.3. Overgang naar het voortgezet onderwijs

Het Regionaal Bestuurlijk Overleg (RBO) in Zuid-Kennemerland is opgericht om tegemoet te komen aan de toenemende behoefte aan afstemming en besluitvorming op regionaal niveau. Het RBO is een overleg waarvan alle besturen van scholen voor primair onderwijs, speciaal onderwijs, voortgezet onderwijs, middelbaar beroepsonderwijs en hoger onderwijs, die in de regio Zuid-Kennemerland actief zijn, deel uit maken. Daarnaast zijn alle in de regio aanwezige gemeenten lid van het RBO. Het RBO bestaat uit meerdere werkgroepen waarvan de werkgroep onderwijs-jeugdhulp en de werkgroep PO-VO van direct belang zijn voor het samenwerkingsverband.

De werkgroep PO-VO van het RBO heeft een toelatingsprocedure ontwikkeld. De toelatingsprocedure wil het proces van de overgang van de basisschool naar het voortgezet onderwijs van elke leerling zo goed mogelijk laten verlopen. Het basisschooladvies, de schoolkeuze, de aanmelding en de inschrijving van een leerling op een school voor voortgezet onderwijs staan hierbij centraal.

De leerlingen melden zich met het basisschooladvies bij een VO-school aan voordat de eindtoets gemaakt is. De school voor voortgezet onderwijs beoordeelt het basisschooladvies in relatie tot de aanvullende onderwijskundige informatie uit het leerlingvolgsysteem (LVS) en besluit op grond hiervan of de leerling wel of niet toelaatbaar is. Is er sprake van discrepantie tussen het basisschooladvies en de onderbouwing dan volgt altijd overleg tussen VO en PO. Het resultaat van de eindtoets is een tweede gegeven, naast het schooladvies. Wanneer een leerling de eindtoets beter maakt dan verwacht, moet de basisschool het schooladvies heroverwegen, wat kan leiden tot een nieuw schooladvies. Dit gebeurt in nauw overleg met de betreffende ouders en de leerling.

Bovenstaande staat los van de aanvraag voor Iwoo- of Pro-beschikkingen, waarvoor wel aanvullende informatie nodig is. De basisschool levert een volledige uitdraai van het Cito-LVS of de uitslag van het Drempelonderzoek, waaruit de DLE's en de relatieve leerachterstanden blijken; voor mogelijke Pro-leerlingen ook het IQ. Hierbij moet vermeld worden welke toetsen gebruikt zijn, met de datum van afname. Deze gegevens zijn noodzakelijk bij de aanvraag van een Iwoo-aanwijzing of een toelaatbaarheidsverklaring voor het Pro.

Bij de overstap van de basisschool naar het voortgezet onderwijs is het basisschooladvies leidend. Het basisschooladvies moet onderbouwd worden met:

1. Het basisschooladvies (het eerste gegeven)
2. Een onderbouwing van het schooladvies vanuit het Cito-LVS op de vakken rekenen (vanaf eind groep 6 t/m midden groep 8) en begrijpend lezen (vanaf midden groep 6 t/m midden groep 8)
3. Aanvullende onderwijskundige informatie

passendonderwijs-zk.nl/overgang-po-vo

3.4.4. Passend onderwijs in het voortgezet onderwijs

Alle VO-scholen van het samenwerkingsverband voortgezet onderwijs werken aan een goed functionerende ondersteuningsstructuur. De ondersteuningsstructuur bestaat uit het tijdig signaleren, preventief handelen, handelingsbekwame docenten, ondersteuning van professionals bij niet-onderwijsgerelateerde zorg, inzet van speciale pedagogische en didactische programma's en een interne trajectvoorziening.

De VO-scholen hebben in het ondersteuningsprofiel beschreven wat het ondersteuningsaanbod van de school is. Binnen het samenwerkingsverband voortgezet onderwijs is ervoor gekozen dat de VO-scholen zich breed profileren. Alle VO-scholen hebben een trajectvoorziening voor specifieke leerlingen of een geïntegreerde ondersteuningsstructuur voor alle leerlingen. Vanuit de trajectvoorziening kunnen leerlingen met uiteenlopende specifieke onderwijsbehoeften de nodige ondersteuning krijgen. De trajectvoorziening heeft drie pijlers: het begeleiden van leerlingen, het coachen van docenten en het partnerschap met ouders. De trajectleerling volgt zoveel mogelijk de reguliere lessen, maar kan terugvallen op extra begeleiding op momenten waarop het niet lukt in de gewone klas. Het doel van de trajectvoorziening is af- en uitstroom van leerlingen tegen te gaan. Op scholen met een geïntegreerde ondersteuningsstructuur (zorgscholen) zijn specialistische ondersteuners aanwezig, zoals orthopedagogen en psychologen.

3.4.5. Warme overdracht

Iedere overgang in het onderwijs is een grote stap en een belangrijke mijlpaal in het leven van leerlingen. De onderwijsorganisaties hebben weliswaar veel overeenkomsten maar de culturen verschillen van elkaar en de leeromgeving is wezenlijk anders. Met name voor de meer kwetsbare leerlingen brengt de overstap risico's met zich mee. Daar komt bij dat de overstap samenvalt met een andere fase van ontwikkeling waar leerlingen in terechtkomen.

De basisscholen moeten een warme overdracht organiseren als zij denken dat kennis over de leerling noodzakelijk is om een doorgaande ontwikkeling te garanderen. Leerlingen die een specifieke aanpak nodig hebben, zijn extra gebaat bij een warme overdracht. De warme overdracht wordt door scholen onderling geregeld en bestaat doorgaans uit een (telefoon)gesprek tussen de leerkracht of IB'er van de basisschool en de zorgcoördinator of brugklascoördinator van de VO-school.

- **Leerlingen met extra onderwijsbehoeften**

Leerlingen die in het basisonderwijs extra ondersteuning kregen of dat nodig hebben in het voortgezet onderwijs, worden bij het voortgezet onderwijs aangemeld via een warme overdracht. Dit wordt aangegeven op het formulier 'Basisschooladvies t.b.v. het VO'. Alle VO-scholen hebben inmiddels een breed ondersteuningsaanbod. Hierdoor kunnen leerlingen in principe bij alle VO-scholen terecht. Als een warme overdracht niet volstaat om de onderwijs- en ondersteuningsbehoefte te beschrijven, wordt een MDO georganiseerd (zie § 3.4.6).

- **Leerlingen met leerwegondersteuning**

Leerlingen die aangewezen zijn op lwoo in het vo worden direct aangemeld bij een VO-school met leerwegondersteuning volgens de bestaande toelatingsregeling van het RBO. Zij kunnen, evenals PrO-leerlingen, eerder aangemeld worden, vanaf 1 januari.

- **Leerlingen voor Praktijkonderwijs**

Voor PrO-leerlingen moet een toelaatbaarheidsverklaring aangevraagd worden. Voor deze leerlingen wordt een MDO-T met de PrO-school gehouden.

3.4.6. MDO-O en MDO-T

Er zijn ook leerlingen voor wie de overstap minder vanzelfsprekend verloopt. Bij deze leerlingen is een warme en handelingsgerichte overdracht cruciaal. Op didactisch niveau kunnen soms algemene afspraken volstaan, maar bij leerlingen met intensieve ondersteuningsbehoeften is het van belang dat er zorgvuldig wordt gekeken naar de verschillende mogelijkheden en dat er duidelijke afspraken gemaakt worden over de toeleiding en overdracht. De kans op een doorlopende en succesvolle schoolloopbaan wordt op deze manier vergroot en de kans op uitval verkleint.

Het komt voor dat een leerling een specifieke onderwijsbehoefte heeft, die van de VO-school een intensief ondersteuningsaanbod vraagt, dat het basisondersteuningsaanbod overstijgt. De ondersteuningsbehoefte kan ook betekenen dat de leerling is aangewezen op een vorm van speciaal onderwijs. Of dit daadwerkelijk zo is, wordt in eerste instantie overeengekomen tussen ouders en de basisschool. De basisschool initieert vervolgens een MDO met de betreffende VO-school. Een MDO is een multidisciplinair overleg waarbij ten minste de ouders/verzorgers, de basisschool en de VO-school aanwezig zijn; bij voorkeur ook de leerling zelf. Voor de overstap naar een reguliere school is dat een overdrachts-MDO (MDO-O) en voor een PrO-school of vso-school is dat een toelatings-MDO (MDO-T).

- **MDO-O: Leerlingen met intensieve onderwijs- en ondersteuningsbehoeften of leerlingen die aangewezen zijn op het aanbod van één specifieke reguliere school**

De basisschool initieert dan een MDO-O met ouders, basisschool, VO-school en eventueel andere betrokkenen. De basisschool brengt eerst de onderwijsbehoeftes van een leerling in kaart en bespreekt deze met ouders. Na dit overleg besluiten ze eventueel om een MDO-O te initiëren met de VO-school waarvoor ouders hebben gekozen. De VO-school krijgt de onderwijsbehoeftes van te voren op papier, zodat ook zij zich goed kunnen voorbereiden. Het doel van het MDO is om verdiepende vragen te stellen en elkaars redenering te horen. Deze MDO-O gesprekken vinden plaats tussen 1 november en 1 februari. Leerlingen die vroegtijdig middels deze overdracht worden aangemeld vallen buiten de reguliere aanmelding en daarmee buiten de loting.

Voor leerlingen die naar een 'zorgschool' gaan (dit is een vmbo-school met een geïntegreerde ondersteuningsstructuur) wordt altijd een MDO-O gehouden. Bovendien moet de basisschool al in groep 7 starten met het opstellen en uitvoeren van een ontwikkelingsperspectiefplan (OPP).

- **MDO-T: Leerlingen die een toelaatbaarheidsverklaring nodig hebben (voor het VSO/PRO)**
Voor leerlingen uit het basisonderwijs (ook voor leerlingen die in het basisonderwijs al een TLV hebben), die aangewezen zijn op het ondersteuningsaanbod van het vso of het PrO dient een toelaatbaarheidsverklaring aangevraagd te worden bij het samenwerkingsverband VO. Dit geldt ook voor leerlingen die aangewezen zijn op een specifiek onderwijsarrangement. Er vindt met het VO een MDO-T overleg plaats.

De samenwerkingsverbanden monitoren vanaf schooljaar 14-15 de overgang van bovenstaande leerlingen. Daarbij staan de volgende drie vragen centraal:

- Zijn de leerlingen met extra ondersteuning goed overgedragen?
- Hadden alle leerlingen volgens de VO-scholen ook daadwerkelijk extra ondersteuning nodig?
- Waren er leerlingen zonder overdracht/extra ondersteuning, waarbij dit wel had gemoeten?

samenwerkingsverband-zuid-kennemerland.nl

3.4.7. Passend arrangeren: de projecten

De kleine Eigen Wijzer

In de regio Zuid-Kennemerland is de overdracht van een voorschoolse voorziening naar het basisonderwijs op verschillende manieren geregeld. In bijna alle situaties is er minimaal sprake van een papieren overdracht. De informatie in de huidige instrumenten is beschreven in kenmerken van de leerling. De instrumenten gaan daarbij in meer en mindere mate uit van een positieve vraagstelling. Bij leerlingen met extra (onderwijs)behoeften leidt dit echter tot een ontkennend antwoord, waardoor ook in een formulier met positief opgestelde vragen een negatief beeld van een leerling naar voren komt.

In het project is een nieuw overdrachtsformulier peuter-kleuter gemaakt met de naam De kleine Eigen Wijzer. De kleine Eigen Wijzer gaat uit van de punten:

- In het formulier staan oplossingen beschreven die effectief zijn gebleken; succesvolle aanpakken rondom een leerling in plaats van kindkenmerken.
- In het formulier staan geen adviezen, maar beschrijvingen van de aanpak in een context; een succesvolle aanpak in de ene context hoeft niet per definitie toepasbaar te zijn in een andere.
- Er is altijd sprake van feedback naar de ouders en de overdragende instantie. Ook in gevallen waarin er geen bijzonderheden zijn te melden.

Het formulier is digitaal beschikbaar gemaakt via de website van het samenwerkingsverband. De gemeentes Haarlem en Heemstede voeren nu gezamenlijk een implementatieplan uit bij de voorschoolse voorzieningen en de basisscholen.

passendonderwijs-zk.nl/dekleineeigenwijzer

De Eigen Wijzer

Vanuit een opdracht van het RBO, werkgroep PO-VO, is met basisscholen en scholen voor voortgezet onderwijs nagedacht over hoe de warme overdracht van leerlingen naar het voortgezet onderwijs het beste gerealiseerd kan worden. Uitgangspunt is dat alle leerlingen hun onderwijsbehoeften formuleren en dat zij ook eigenaar zijn van de informatie die wordt overgedragen naar het voortgezet onderwijs. Deze overdracht maakt geen deel uit van de aanmeldingsprocedure en zal voor alle leerlingen plaatsvinden in april/mei groep 8. De leerkrachten van groep 7 en 8 hebben een coachende rol in dit proces. Zij zullen met hun leerlingen het gesprek moeten aangaan om uiteindelijk te komen tot een beknopt overdrachtsdocument. In deze pilot wordt ook bekeken wat de rol van de ouders in dit proces kan zijn en wordt de privacy ander bekeken. In augustus 2013 zijn de eerste leerlingen met een dergelijke overdracht in het voortgezet onderwijs gestart. In schooljaar 16-17 zijn er 55 (70%) basisscholen die hun leerlingen overdragen naar de voortgezet onderwijs scholen. Het aantal deelnemende basisscholen breidt de komende jaren verder uit. Het is een vrijwillig project voor de scholen. Het streven is dat in schooljaar 18-19 meer dan 80% van onze basisscholen meedoet.

passendonderwijs-zk.nl/projecten

3.5. Ouders

3.5.1. Samenwerking tussen ouders en school

Scholen en ouders hebben elkaar nodig bij het vormgeven van passend onderwijs. De betrokkenheid thuis levert een bijdrage aan het succes op de school. Het samenwerkingsverband wil ouders meer leren zien als gelijkwaardige partners die een stem hebben in het kiezen van een passend onderwijsaanbod. Scholen komen sneller tot een passende oplossing met ouders die zich een gelijkwaardige partner voelen. Dit laatste is alleen mogelijk wanneer ouders actief betrokken zijn bij de totstandkoming van oplossingen. Scholen moeten leren met ouders (en leerling) te spreken en de ideeën van ouders voldoende aandacht te geven. Ouders weten wat hun kind nodig heeft. Bij een oplossing die vooral vanuit de school komt, bestaat de kans dat deze na verloop van tijd minder bruikbaar is, omdat het een oplossing is die in de ogen van ouders niet mede met hen bedacht is.

De oplossingsrichting van school en ouders is niet altijd gelijk. De oplossing kan gezocht worden in de dialoog waarbij de leerkracht, de ouder(s) en de leerling ideeën mogen aandragen. In de dialoog wordt gezocht naar oplossingen en toepassingen die in het belang zijn van de verdere ontwikkeling van de leerling. Op deze wijze is iedereen eigenaar van de oplossing, dient de oplossing meerdere belangen en zullen alle betrokkenen zich verantwoordelijk voelen voor het te behalen resultaat.

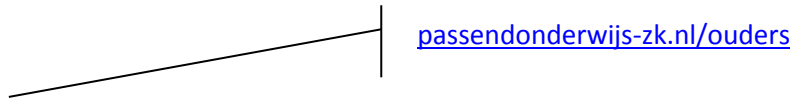
3.5.2. Onderwijsloket voor ouders

Het onderwijsloket is een specifieke voorziening voor ouders. Schoolbesturen in Zuid-Kennemerland hebben het onderwijsloket in een vroeg stadium vormgegeven. In het kader van de leerlinggebonden financiering en de verwijzingstrajecten naar het speciaal onderwijs vonden de schoolbesturen het voor ouders belangrijk om onafhankelijk informatie te kunnen krijgen. De invoering van passend onderwijs zet de ouderpositie weer sterker op de kaart.

Het onderwijsloket geeft ouders onafhankelijke voorlichting. Ouders worden geïnformeerd over de mogelijkheden van begeleiding op de basisschool en over de route naar het speciaal onderwijs of speciaal basisonderwijs. Het onderwijsloket onderhoudt contact met scholen en andere instellingen die specifieke zorg of deskundigheid bieden. Juist ouders die te maken krijgen met een schoolwisseling hebben behoefte aan een goed overzicht en onafhankelijk advies. Een schoolwisseling is voor ouders een ingrijpende gebeurtenis, waarbij het bijna onmogelijk is de consequenties goed te overzien. Alleen ouders die goed geïnformeerd zijn en vertrouwen hebben in de informatie zijn in staat om samen met de school op zoek te gaan naar een passende oplossing. Het wegvallen van de landelijke indicatiecriteria per 1 augustus 2013 zal het gebrek aan overzicht in het begin nog versterken.

Het samenwerkingsverband wil de positie van ouders versterken. Alleen ouders die volledig op de hoogte zijn van hun rechten en plichten kunnen gezien worden als gelijkwaardige partners en een goede gesprekspartner van de school. Het onderwijsloket geeft ouders dus geen advies, maar zorgt dat ouders goed op de hoogte zijn van alle regels, mogelijkheden en procedures. In de praktijk blijkt dat deze ouders meer bereid zijn om samen met de school na te denken over een passende oplossing voor hun kind. De invoering van passend onderwijs en de daarbij behorende zorgplicht maakt scholen nadrukkelijker verantwoordelijk om zelf onderwijs te bieden aan iedere aangemelde leerling

of om ouders een alternatief te bieden. De onderwijsprofielen worden een belangrijk middel in het zichtbaar maken van en het bepalen of een school het juiste aanbod voor een leerling heeft. Dit geldt juist voor de leerlingen met specifieke begeleidingsvragen.

3.5.3. Ouders: de projecten

Training oudercommunicatie voor teams

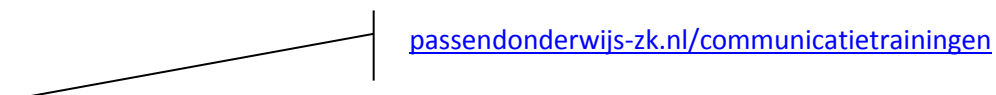
Het samenwerkingsverband heeft uitgangspunten in de communicatie geformuleerd om tot gezamenlijke oplossingen te komen en hier een training voor teams op gebaseerd. Met scholen die deze uitgangspunten delen kijken we samen hoe deze oudercommunicatie versterkt kan worden. Het uitgangspunt is dat ouders volledig geaccepteerd worden en dat je eerst naast ouders moet kunnen staan om samen verder te komen. Deze training komt voort uit een eerder project TOP-ouders waarin met een groep ouders gesproken is over de wensen en ideeën van hun rol in passend onderwijs. Dit heeft onder andere geleid tot een gezamenlijk ontwikkeld gespreksinstrument voor ouders om het gesprek met school effectief te laten verlopen. Oplossingen zijn pas echt effectief als ouders ook achter de oplossing staan.

Ouderavond

Voor scholen die met ouders samen aan de slag willen over oudercommunicatie is er het aanbod van een ouderavond. Deze wordt verzorgd door een trainingsbureau. De thema-avond gaat uit van de aanwezigheid van zowel ouders als teamleden en is interactief. In het programma worden beide gezichtspunten belicht: zowel het ouderperspectief als het perspectief van leerkrachten. Aanwezigen worden direct bij het thema betrokken en gevraagd om een actieve bijdrage. Er wordt gewerkt met het 'regiemodel'. Doel van de avond is het vergroten van wederzijds begrip en het vergroten van inzicht in communicatieve vaardigheden: hoe ga je op constructieve en doelgerichte wijze met elkaar in gesprek?

Trainingen en lezingen voor ouders en leerkrachten

Het samenwerkingsverband organiseert zelf of in samenwerking met externen ook trainingen en lezingen over communicatie voor ouders, en leerkrachten, IB-ers en directeurs. Begrippen die daar centraal staan zijn gelijkwaardigheid, het belang van keuzemogelijkheden, perspectief van de ander, 'ontschuldigen' en het werken aan oplossingen in wederzijds belang.

3.6. Verdeling van de ondersteuningsmiddelen

3.6.1. Het ondersteuningsbudget

Het samenwerkingsverband krijgt geleidelijk de beschikking over alle middelen voor de lichte ondersteuning en middelen voor de zware ondersteuning. Het aantal leerlingen bepaalt de hoogte van het ondersteuningsbedrag (lump sum financiering) van het samenwerkingsverband. De lichte ondersteuning wordt bepaald door het aantal leerlingen op het regulier onderwijs en bedraagt €164,- per leerling in 2016-2017. De zware ondersteuning wordt bepaald door het aantal leerlingen op het regulier en het speciaal basisonderwijs en bedraagt €353,- per leerling in 2016-2017. Het bedrag staat los van de ondersteuningsbehoeften van individuele leerlingen en is voor ieder samenwerkingsverband gelijk. Dit betekent dat er bij minder verwijzingen naar het SO en het SBO direct meer geld beschikbaar is voor de reguliere basisscholen en andersom. De financieringssystematiek is een waterbedconstructie, waarbij de verdeling van middelen verandert, maar de hoeveelheid middelen enkel is gebaseerd op het leerlingaantal. Er moet wel rekening gehouden worden met het feit dat het samenwerkingsverband niet altijd een directe invloed kan uitoefenen op de leerlingstromen. Denk aan de leerlingen die in het speciaal onderwijs worden geplaatst via een zorgindicatie of bijvoorbeeld de populatie leerlingen met een ernstige meervoudige beperking.

Passend indiceren (model van de CED-Groep)

Passend Indiceren is een verdeelmodel voor de ondersteuningsmiddelen voor samenwerkingsverbanden. Het Passend Indiceren ondersteunt de inhoudelijke wens van ons samenwerkingsverband om scholen te stimuleren leerlingen thuisnabij een passend onderwijsaanbod te doen. Passend Indiceren gaat er vanuit dat het totale beschikbare ondersteuningsbudget van het samenwerkingsverband verdeeld wordt over de basisscholen. De basisscholen krijgen daarmee zeggenschap over alle ondersteuningsmiddelen. Parallel aan het landelijk beleid krijgt iedere basisschool een ondersteuningsbedrag per leerling. De basisschool moet vervolgens alle extra ondersteuning vanuit het eigen budget organiseren. De basisschool is vrij in de besteding van haar budget en legt na ieder schooljaar verantwoording af aan het samenwerkingsverband volgens het principe 'pas toe en leg uit'. De school kan de extra ondersteuning binnen de school zelf mogelijk maken of ondersteuning inkopen. De extra ondersteuningskosten van een onderwijsplaats in het SO of het SBO koopt de basisschool ook in vanuit het eigen ondersteuningsbudget.

Het legt de prikkel voor het creëren van een breder onderwijsaanbod bij de school zelf. De basisschool die passend onderwijs kan creëren voor al hun leerlingen hoeft minder externe ondersteuning in te kopen. Het inkopen van de extra ondersteuning maakt tevens alle kosten direct transparant voor de scholen. Omdat het geld vast ligt, zullen verdere afspraken en procedures in het samenwerkingsverband uitsluitend over de inhoud van het onderwijs gaan. Verder is dit verdeelmodel geen open einde regeling middels een indicatiecommissie, waardoor de budgettaire beheersbaarheid op het niveau van het samenwerkingsverband grotendeels is geregeld. Het samenwerkingsverband hoeft op deze wijze weinig reserves op te bouwen en de middelen kunnen zoveel mogelijk op het niveau van de school ingezet worden. Passend Indiceren geeft veel ruimte om aan bovenstaande financieringssystematiek een eigen invulling te geven. Het samenwerkingsverband heeft dit gedaan onder de noemer TOP-initiatief.

TOP-initiatief

TOP-initiatief staat voor transparant, opbrengstgericht en passend onderwijs. TOP-initiatief is een eigen uitwerking van Passend Indiceren. In TOP-initiatief worden niet alle middelen direct doorbetaald aan de reguliere basisscholen. In het samenwerkingsverband zijn afspraken gemaakt over welke middelen bij de start van passend onderwijs op samenwerkingsverbandniveau worden betaald. Het deel dat overblijft gaat wel volgens het model van Passend Indiceren naar de basisscholen. Onderstaande geldt voor alle scholen voor primair onderwijs uit de regio Zuid-Kennemerland (behoudens scholen cluster 1 en 2 en leerlingen met een indicatie cluster 1 en 2).

Inkopen van een plek in het SBO en SO

Scholen moeten een plek in het SO en het SBO inkopen vanuit het eigen budget voor verwijzingen na 1-10-2012. De kosten van de onderwijsplaatsen in het SO en het SBO voor deze periode en de directe instroom worden gedragen door het samenwerkingsverband. Dit betekent dat alle scholen op 1-08-2013 zijn gestart met eenzelfde ondersteuningsbedrag per leerling, waarbij het aantal verwijzingen van alle scholen nul is. Per 1-08-2014 hebben de scholen voor het eerst te maken gekregen met een ondersteuningsbudget dat afhankelijk is van het aantal ingekochte plaatsen op het SO of het SBO.

De scholen krijgen ieder schooljaar een ondersteuningsbudget om dit te realiseren. Het ondersteuningsbudget stijgt de komende jaren, maar iedere school betaalt daaruit dus zelf de extra ondersteuning. Het aantal leerlingen waarvoor een onderwijsplek in het SO en/of SBO ingekocht moet worden zal in het komend jaar stabiliseren. Er zullen namelijk ook weer leerlingen de school verlaten. Het resterende ondersteuningsbudget van de school hangt af van het aantal onderwijsplekken dat zij extern moet inkopen.

Als de ingekochte ondersteuning op een andere school onvoldoende blijkt te zijn en er intensievere ondersteuning nodig is, bijvoorbeeld van het SBO naar het SO, zal de basisschool ook de intensievere vorm van ondersteuning moeten betalen. Zij zal een groter deel van het ondersteuningsbudget moeten besteden voor de passende hulp aan de leerling. Dit gebeurt als een leerling onvoldoende steun krijgt op het SBO en een SO voorziening nodig heeft. De basisschool heeft geen invloed op deze beslissing, omdat zij de verantwoordelijkheid voor de leerling aan de nieuwe triade heeft gegeven.

Bao-Bao verwijzing

In het samenwerkingsverband vinden verplaatsingen plaats van de ene naar de andere basisschool binnen Zuid-Kennemerland. Het samenwerkingsverband heeft richtlijnen opgesteld over de handelswijze bij de overstap betrokken basisscholen. Deze richtlijn is ook onderdeel van de schoolgids van de scholen. Deze verplaatsingen zijn over het algemeen geen enkel probleem, maar vragen extra aandacht waar het zorgleerlingen betreft. Dit was in het verleden ook een aandachtspunt, maar heeft door de invoering van TOP-initiatief ook een financiële kant gekregen. Het heeft geleid tot contracten tussen schooldirecteuren om afspraken te maken over eventuele kosten bij een verwijzing. In sommige gevallen leidt dit tot een nauwe samenwerking tussen basisscholen, maar in andere gevallen leidt dit tot een onwenselijk onderhandelen over voorwaardes, bedragen en termijnen.

Daar waar het niet gaat om een verhuizing en waarbij beide schooldirecteuren aangeven dat het een leerling betreft met extra onderwijsbehoefte, is de verwijzende school nog twee jaar financieel zorgplichtig bij een eventuele verwijzing naar het SO of het SBO. De nieuwe school is zelf

verantwoordelijk voor de inzet voor extra ondersteuning op school of extern onderzoek. De basisscholen geven een dergelijke schoolwisseling, in overleg met ouders, door aan het samenwerkingsverband.

passendonderwijs-zk.nl/andere-basisschool

Het samenwerkingsverband betaalt het schooldeel van de 'oude rugzakken cluster 4' die zijn toegekend voor 1-10-2012 en het schooldeel van alle 'oude rugzakken cluster 3'.

Toegekende rugzakken bestaan uit een schooldeel en een deel ambulante begeleiding. De ambulante begeleiding wordt bij de start van passend onderwijs voortgezet. Het samenwerkingsverband betaalt het schooldeel van alle rugzakken cluster 4 die zijn toegekend voor 1-10-2012. Een leerling met een herindicatie na deze datum had al een rugzak voor 1-10-2012 en behoudt deze tot en met het einde van de basisschool. Leerlingen die na 1-10-2012 voor het eerst een rugzak cluster 4 hebben gekregen, raken het schooldeel van deze rugzakgelden kwijt. De extra ondersteuning moet de school uit het eigen ondersteuningsbudget betalen.

Het aantal rugzakken in het samenwerkingsverband wordt minder doordat de leerlingen doorstromen naar het voortgezet onderwijs en het niet mogelijk is om nieuwe rugzakken aan te vragen. Het schooldeel van de rugzak dat daardoor overblijft, gaat direct naar het ondersteuningsbudget van de scholen. In schooljaar 19-20 worden de laatste rugzakmiddelen uitbetaald.

Toelaatbaarheidsverklaringen betaald door het samenwerkingsverband

Het samenwerkingsverband geeft een toelaatbaarheidsverklaring (TLV) af aan de leerlingen van wie al bekend is dat ze voor de plaatsing op de basisschool een permanent beroep zullen doen op het ondersteuningsbudget van de school. Dit zullen voornamelijk jonge leerlingen zijn, maar het kan ook een zij-instromer betreffen uit een ander samenwerkingsverband of uit het buitenland. Zij hebben al een dossier voor de plaatsing op de basisschool. De ouders mogen kiezen of zij direct naar het SO of het SBO willen gaan met de TLV of op zoek gaan naar een reguliere basisschool. De basisschool krijgt het TLV bedrag van het samenwerkingsverband bovenop het nieuwe ondersteuningsbudget zolang de leerling op de basisschool blijft. In onderstaande tabel zijn de bijhorende bedragen van de verschillende TLV's aangegeven.

Dit geldt ook voor leerlingen die direct zijn gestart in het onderwijs met een jeugdhulp indicatie op een onderwijs-behandelsetting zoals de Antoniusschool. Wanneer deze leerlingen doorstromen, krijgen ze een toelaatbaarheidsverklaring mee vanuit het samenwerkingsverband.

Daarnaast maakt het samenwerkingsverband ook uitzonderingen voor leerlingen die via een Blijf van mijn Lijf huis in de regio op school zijn gestart, leerlingen vanuit de Internationale Taalklas en heeft het samenwerkingsverband een bestuurscommissie samengesteld om overgangssituaties en bijzondere casussen te bespreken. De bestuurscommissie is gemandateerd om uitzonderingen te maken. Dit kan o.a. gaan over overgangssituaties naar het nieuwe systeem en/of voor leerlingen die gedurende de schoolperiode zodanige (medische) zorg nodig hebben, dat zij afhankelijk zijn van het speciaal onderwijs of extra ondersteuning op de basisschool.

Er is besloten dat de Internationale Taalklas geen aanvullende ondersteuningsmiddelen ontvangt, maar ook geen verwijzingen vanuit een budget hoeft te betalen.

	Aantal lln (1-10-2016)	Leeft < 8	Bedrag lln	Leeft ≥ 8	Bedrag lln	TOP-initiatief
Regulier onderwijs	20.876					
SBO	392		€ 4.254			€ 4.250
SO cat. I	171	55	€ 9.851	116	€ 9.093	€ 9.500
SO cat. II	16	4	€ 14.564	12	€ 15.752	€ 15.000
SO cat. III	26	13	€ 21.930	13	€ 23.031	€ 22.500

*De bedragen zijn bepaald op basis van de landelijke categoriebedragen voor leerlingen <8 en ≥ 8. Voor SBO en het SO wordt met daadwerkelijke bedragen gerekend. Voor de basisscholen gelden de bedragen onder TOP-initiatief.

Expertiseniveau van het samenwerkingsverband

Het samenwerkingsverband wil het huidige expertiseniveau, gebaseerd op boven bestuurlijke projecten, kennisdeling via netwerken, management, schoolnabije ondersteuning door onderwijsconsulenten, consulenten gedrag en een onderwijsloket voor ouders, in stand houden. Daarnaast moet het samenwerkingsverband in staat zijn alle wettelijke taken uit te voeren. De kosten worden op voorhand aan het ondersteuningsbudget onttrokken (±8%).

Betaling en groeiregeling speciaal onderwijs en het speciaal basisonderwijs

Met de wet passend onderwijs wordt het stelsel van de financiering van de (extra) ondersteuning aan leerlingen in het (speciaal) basisonderwijs, het voortgezet onderwijs en in het (voortgezet) speciaal onderwijs herzien. In de wet is geregeld dat de samenwerkingsverbanden passend onderwijs een budget zullen ontvangen voor de extra ondersteuning aan leerlingen in het regulier onderwijs en de ondersteuningskosten van leerlingen in het speciaal onderwijs.

De bekostiging voor het speciaal onderwijs gaat per schooljaar 15-16 in categoriebedragen. De bekostiging is gebaseerd op het aantal leerlingen op 1-10-(t-1). Het samenwerkingsverband heeft vanaf het schooljaar 15-16 een eigen groeiregeling ingevoerd. De groei van SO-scholen tussen 1 oktober en 1 februari wordt bekostigd door het samenwerkingsverband. Dit geldt voor zowel de basisbekostiging (op basis van de school GPL) als de zorgbekostiging (categoriebedrag). Alle betalingen zijn uitgesplitst naar personele (schooljaar) en materiële (kalenderjaar) bekostiging.

Leerlingen op het speciaal basisonderwijs worden tot 2% rechtstreeks bekostigd door het ministerie op basis van de gewogen gemiddelde leeftijd (GGL). Vanaf 1 augustus 2014 gelden ook voor het speciaal basisonderwijs de nieuwe bekostigingsregels passend onderwijs. De leerlingen boven de 2% worden vergoed door het samenwerkingsverband op basis van de landelijke gemiddelde personele last (GPL). Voor het SBO geldt ook een extra peildatum op 1 februari. De groei van SBO-scholen tussen 1 oktober en 1 februari worden bekostigd door het samenwerkingsverband. Dit geldt voor zowel de basisbekostiging (op basis van de school GPL) als de zorgbekostiging (landelijke GPL). Alle betalingen zijn gesplitst naar personele (schooljaar) en materiële (kalenderjaar) bekostiging. Het is voor SBO scholen ook mogelijk om leerlingen op te vangen met een zwaardere ondersteuningsbehoefte. De SBO scholen krijgen voor deze leerlingen een TLV cat. I. De scholen krijgen het verschil tussen een cat. I bekostiging en de SBO bekostiging extra uitbetaald via t-1. Wanneer het aantal leerlingen van het SBO onder de 2% zakt, zal dit verschil eerst van de groeiregeling en de extra bekostiging vanwege cat. I leerlingen worden afgetrokken.

De betaling van de groeiregelingen voor het SO en het SBO worden niet doorbelast aan de verwijzende scholen, maar solidair opgevangen door het samenwerkingsverband.

Verevening

De mate waarin op dit moment in ons land van speciale onderwijszorg gebruik gemaakt wordt verschilt per regio. Het ministerie van onderwijs heeft de verevening toegepast op het aantal leerlingen dat gebruik maakt van de speciale onderwijszorg. De samenwerkingsverbanden die relatief veel gebruik maken van het speciaal onderwijs krijgen in de eerste periode extra middelen om deze ondersteuning te kunnen continueren. De samenwerkingsverbanden die weinig gebruik maken van het speciaal onderwijs krijgen bij de start van passend onderwijs minder middelen volgens de stappengrootte (100, 90, 75, 60, 30, 0%). In schooljaar 20-21 krijgen de samenwerkingsverbanden de ondersteuningsmiddelen op basis van hun leerlingaantallen en is de verevening afgelopen. Voor ons samenwerkingsverband betekent dit dat het samenwerkingsverband in schooljaar 2020-2021 €1.716.935,- meer ondersteuningsmiddelen zal ontvangen dan bij de start van passend onderwijs.

3.7. Samenwerkingsverband passend onderwijs Zuid-Kennemerland

Het samenwerkingsverband met nummer 2704 omvat alle vestigingen van reguliere scholen en scholen voor speciaal onderwijs behorend tot cluster 3 en 4 in Zuid-Kennemerland (gemeente Bloemendaal, Haarlem, Haarlemmerliede en Spaarnwoude, Heemstede en Zandvoort). Indien het bevoegd gezag van een school voor speciaal onderwijs behorend tot cluster 3 en 4 waarvan de vestiging of vestigingen zijn gelegen buiten het gebied van ons samenwerkingsverband wenst deel te nemen aan het samenwerkingsverband, wordt dit bevoegd gezag niet uitgesloten van deelname aan het samenwerkingsverband. In ons samenwerkingsverband zijn 22 schoolbesturen lid van de vereniging. Het betreft 21.267 schoolgaande leerlingen in de regio Zuid-Kennemerland (teldatum 01-10-2015).

Het nieuwe samenwerkingsverband is een rechtspersoon waarin de samenwerking tussen deelnemende schoolbesturen wordt vastgelegd. Er zijn uiteenlopende keuzes te maken, variërend van een stichting, vereniging of coöperatie, waarbinnen gewerkt wordt met een bestuur/directie, een raad van beheer of een raad van toezicht model. Het samenwerkingsverband kiest voor de verenigingsvorm met een bestuur, directie en een algemene leden vergadering waarin het interne toezicht is geregeld. Alle afspraken zijn statutair vastgelegd.

Algemene Leden Vergadering (22 schoolbesturen, 86 scholen, 21.481 leerlingen)			
Ondersteunings- planraad (8 leden)	Bestuur (9 leden)		Samenwerkingsverband (15) - Directeur (1; 1 fte) - Secretariaat (2; 1.07 fte) - Onderwijsconsulent (7; 4.2 fte) - Consulent gedrag (4; 2,3 fte) - Ouderconsulent (2; 0.9 fte)
Basisscholen (75)	Speciaal basisonderwijs (5)	Speciaal onderwijs Cluster 3 & 4 (5)*	
Leerlingen (20.876; 97,18%)	Leerlingen (392; 1,82%)	Leerlingen (213; 0,99%)	

*Teldatum 1-10-2016, Speciaal onderwijs cluster 3 en 4 met een vestiging in de regio Zuid-Kennemerland

3.7.1. De vereniging

Het samenwerkingsverband kiest voor een verenigingsmodel vanwege het grote aantal van 22 schoolbesturen dat is aangesloten. Vanwege de omvang is het niet werkbaar wanneer alle partijen in het bestuur plaatsnemen. In de vereniging zijn alle schoolbesturen aangesloten via het lidmaatschap van de vereniging. Alle besturen hebben op deze wijze via de algemene ledenvergadering invloed op de koers van het samenwerkingsverband. De statuten van de vereniging zijn aangepast aan de nieuwe wetgeving passend onderwijs.

De algemene ledenvergadering

De algemene vergadering heeft tot taak toezicht te houden op het beleid van het bestuur en op de gang van zaken binnen de vereniging, een en ander met het oog op de belangen van de vereniging. De algemene vergadering kan het bestuur gevraagd en ongevraagd adviseren. De algemene ledenvergadering komt twee keer per jaar bijeen. In de algemene vergadering legt het bestuur ter goedkeuring voor:

- a. het ondersteuningsplan;
- b. het jaarverslag over de gang van zaken in de vereniging en over het gevoerde beleid alsmede de balans en de staat van baten en lasten, voorzien van een toelichting;
- c. de jaarlijkse begroting en de meerjarenbegroting.

Het bestuur

De bestuursleden komen voort uit de vereniging. Het bestuur bestaat uit negen leden met in achtneming van het volgende: ten minste één lid komt voort uit de groep van leden die een school voor speciaal onderwijs bestuurt en ten minste één lid komt voort uit de groep van leden die één of twee scholen bestuurt.

Het bestuur benoemt een directeur die leiding geeft aan de dagelijkse gang van zaken binnen het samenwerkingsverband en die belast is met de voorbereiding en uitvoering van het beleid en de activiteiten van het samenwerkingsverband en bevoegd is alle daarvoor noodzakelijke handelingen te verrichten. De meeste bestuursbevoegdheden worden gemandateerd of gedelegeerd aan de directeur van het samenwerkingsverband en zijn vastgelegd in een managementstatuut. Het bestuur keurt de begroting, het ondersteuningsplan, het jaarverslag, etc. goed en bewaakt de koers van het samenwerkingsverband (de doelen en de beoogde resultaten). Het bestuur komt naast de algemene ledenvergadering 6-8 keer per jaar bijeen op een bestuursvergadering.

Directeur van het samenwerkingsverband

De directeur geeft leiding aan het personeel dat is verbonden aan het samenwerkingsverband en is verantwoordelijk voor de uitvoering en bewaking van het ondersteuningsplan. In het managementstatuut is de vooraf bepaalde handelingsruimte vastgesteld waarbinnen de directeur zijn taken en bevoegdheden dient uit te oefenen.

passendonderwijs-zk.nl/over-po-zk

Werknemers

Binnen het samenwerkingsverband werken momenteel, naast de directeur, zeven onderwijsconsulenten, vier consulenten gedrag, twee ouderconsulenten, een directiesecretaresse en een secretaresse (15 personeelsleden, totaal 9,3 fte).

passendonderwijs-zk.nl/medewerkers

Ondersteuningsplanraad

De ondersteuningsplanraad (OPR) is de medezeggenschapsraad van het samenwerkingsverband. De OPR heeft instemmingsrecht op de vaststelling en wijziging van het ondersteuningsplan. In de wetgeving passend onderwijs staat dat het ondersteuningsplan ten minste één keer in de vier jaar opnieuw moet worden vastgesteld. Dit betekent niet dat de OPR maar één keer per vier jaar bij elkaar komt. De OPR Zuid-Kennemerland PO ziet zijn taak breder. De OPR wil vanuit zijn rol een bijdrage leveren aan de realisering van passend onderwijs in de regio Zuid-Kennemerland. Dat wil zeggen dat de OPR erop toe ziet en, waar mogelijk, eraan bijdraagt dat het onderwijs passend is voor leerlingen, ouders en voor het personeel. Dit betekent dat de OPR 3 à 5 keer per jaar bijeenkomt om het vernieuwde ondersteuningsplan en de bijbehorende begroting, het activiteitenplan, het jaarverslag en thematisch gekozen onderwerpen te bespreken. De vergaderingen van de OPR zijn openbaar. Aanmelding voor een vergadering kan via het E-mailadres: opr@po-zk.nl.

De OPR heeft een eigen beoordelingskader op basis waarvan hij vragen stelt aan het samenwerkingsverband over passend onderwijs in de regio en zijn eigen rol evalueert. De OPR kan gebruikmaken van het initiatiefrecht, zoals omschreven in artikel 6 van de WMS. Dit betekent o.a. dat de OPR voorstellen kan doen aan het bevoegd gezag van het samenwerkingsverband.

De ondersteuningsplanraad bestaat uit personeelsleden en ouders van leerlingen van scholen die zijn aangesloten bij het samenwerkingsverband. De leden van de ondersteuningsplanraad worden afgevaardigd door de leden van de afzonderlijke medezeggenschapsraden en wel zo dat het aantal leden, gekozen uit het personeel onderscheidenlijk uit ouders, elk de helft van het aantal leden van de raad bedraagt. In ons samenwerkingsverband is gekozen voor een ondersteuningsplanraad van acht leden. De acht leden worden gekozen uit vier samengestelde groepen van besturen. De groepen zijn zo gekozen dat de besturen (< 1200 leerlingen) en het speciaal onderwijs uitdrukkelijk is vertegenwoordigd in de ondersteuningsplanraad.

passendonderwijs-zk.nl/opr

Adviesgroep

Naast de ondersteuningsplanraad maakt de directeur van het samenwerkingsverband gebruik van de adviesgroep. De adviesgroep bestaat uit minimaal zeven leden en is een pluriforme groep. De adviesgroep bestaat uit een intern begeleider, directeurs (BaO en/of SBO), een beleidsmedewerker, een stafmedewerker onderwijs en een onderwijsconsulent van het samenwerkingsverband. De leden van de adviesgroep vertegenwoordigen gezamenlijk alle besturen uit het samenwerkingsverband. De directeur gebruikt de adviesgroep als klankbord voor belangrijke beslissingen.

3.7.2. Samenwerking met gemeenten

De besturen van het samenwerkingsverband maken ook deel uit van het regionaal bestuurlijk overleg (RBO). Het RBO is een bestuurlijke samenwerking tussen PO, VO, MBO en HBO en de gemeenten in de regio Zuid-Kennemerland. Het RBO is onderverdeeld in werkgroepen met elk een eigen thema, waarin de thema's zorg en PO-VO direct invloed hebben op het beleid van het samenwerkingsverband. De directeur van het samenwerkingsverband is en wordt nauw betrokken bij de besluitvorming in de werkgroepen. Via het RBO wordt het op overeenstemmingsgericht overleg (OOGO) gevoerd. Dit overleg wordt voorbereid in het platform jeugd met de betrokken ambtenaren. Het concept ondersteuningsplan is besproken via een vastgestelde procedure.

De thema's over aansluiting onderwijs om te zorgen dat iedere leerling een optimale ontwikkeling op school kan doorlopen zijn.

- a) Aansluiting Onderwijs – Jeugdhulp
- b) (Ontwikkeling van) Onderwijs-jeugdhulp arrangementen
- c) Gerichte projecten: Dyslexie

Een eerste thema is de samenwerking tussen CJG-coach, jeugdarts, leerplicht en school en de aansluiting met de specialistische jeugdhulp. Het doel is om de samenwerking zodanig te verstevigen dat zij een krachtig team vormen. Dit team is essentieel als het gaat om het realiseren van de doelstellingen van passend onderwijs en het gemeentelijk jeugdhulpbeleid. Met als doel dat alle partijen antwoord kunnen geven op de vraag: "Hoe werken de partijen effectief samen in de hele keten van gebeurtenissen ten einde kinderen gezond en veilig te laten opgroeien met een doorgaande schoolloopbaan op een passende plek?"

Het tweede thema het ontwikkelen van onderwijs-zorg arrangementen op het snijvlak van onderwijs en jeugdhulp. Hoe kan de jeugdhulp ondersteunen op school. Er zijn leerlingen (ook thuiszitters) waarvoor zorg noodzakelijk is of zelfs voorliggend is boven onderwijs. Voor deze leerlingen moeten onderwijs en jeugdhulp flexibele arrangementen creëren. Uiteindelijk zal ook de jeugdhulp een rol moeten spelen voor leerlingen die terugkomen uit jeugdhulp en weer in gaan stromen in regulier onderwijs na een uitval periode. Dan zijn er nog een groep leerlingen die een vrijstelling onder 5a hebben voor onderwijs. Samen met de jeugdhulppartners wordt de belastbaarheid van onderwijs voor deze doelgroep verder onderzocht. Dit kan leiden tot op maat onderwijs jeugdhulparrangementen.

Een derde thema waarmee de samenwerking intensief wordt gezocht is op het thema dyslexie. De gemeente en het samenwerkingsverband willen dat voor die leerlingen die dat nodig hebben er een snelle en toegankelijke weg blijft naar de behandeling. In de zorg voor dyslexie is dit al enkele jaren de praktijk in die zin, dat het onderwijs wordt geacht voor te sorteren voor de vergoede behandeling. Daarbij blijkt zich een aantal knelpunten voor te doen die om een oplossing vragen. Het gaat om de toewijzing aan die leerlingen die het echt nodig hebben, en om de houdbaarheid van de vergoedingsregeling, die na 1 januari 2015 deel gaat uitmaken van de transitie. In beide gevallen kunnen zowel de samenwerkingsverbanden passend onderwijs als de - wat grotere - gemeenten een belangrijke rol spelen. Het macrobudget voor de vergoedingsregeling dyslexie is berekend op 3,6% deelname en is de laatste jaren landelijk dramatisch overschreden, oplopend naar een factor drie. Dit is niet in overeenstemming met de geschatte prevalentie van dyslexie en op deze manier onhoudbaar als voorziening.

3.7.3. Geschillen over passend onderwijs

Mediation, intern en extern

Het samenwerkingsverband kan mediation inzetten wanneer er een verschil van mening ontstaat over de te kiezen oplossing. Dit wordt opgezet in samenwerking met het samenwerkingsverband Passend Onderwijs Haarlemmermeer. Het is mogelijk om een erkende mediator uit het eigen samenwerkingsverband bij een geschil te vragen, maar ook een onafhankelijke partij uit een ander samenwerkingsverband. Een derde mogelijkheid voor ouders en school is om gebruik te maken van de landelijke onderwijsconsulenten, die ook bemiddeling tussen ouders en school verzorgen. Het gaat bij mediation niet om 'gelijk krijgen' en 'winnen', zoals bij een juridische procedure of bij een geschillencommissie het geval is. De mediator spant zich in om ieders belangen zo goed mogelijk tot hun recht te laten komen. De mediator doet geen uitspraak over het geschil of conflict, maar begeleidt de betrokkenen in hun overleg en onderhandelingen.

Uw kind is nog niet op een school ingeschreven. U kiest een school. U meldt uw kind aan.		
↓		
Uw kind wordt aangenomen op de school.		
Uw kind is leerling op de basisschool		
→		
Heeft uw kind extra begeleiding nodig op de eigen school en bent u het eens met de school over de extra begeleiding?		
→		
Heeft uw kind extra begeleiding nodig op een andere school? Zijn de beide scholen en u het eens over de schoolwisseling?		

Nee →	De school (of het bestuur) biedt een andere, passende onderwijsplaats aan (zorgplicht).
	U kunt onafhankelijke informatie ontvangen bij het onderwijsloket voor ouders.
Nee →	U kunt in gesprek met de directeur of het bestuur van de school.
	U kunt onafhankelijke informatie ontvangen bij het onderwijsloket voor ouders.
	Het SWV biedt gespreksbemiddeling aan wat indien gewenst een mediationtraject kan worden.

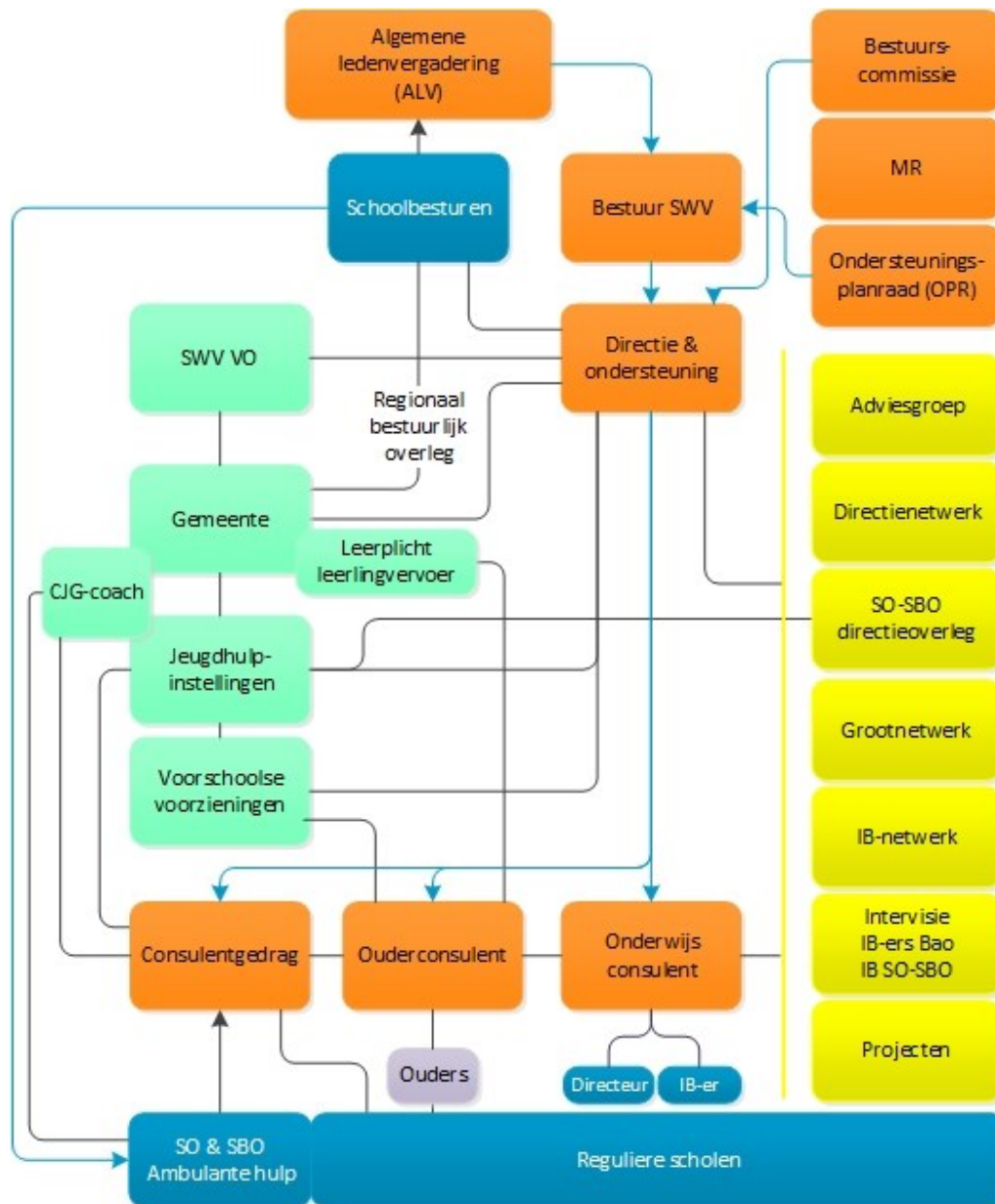
Als ouders en school er toch niet samen uitkomen

Ouders kunnen altijd een klacht indienen bij het bestuur van de school. Wanneer de klacht een onderwerp van het samenwerkingsverband betreft, kunnen ouders en/of school het geschil ook voorleggen aan de landelijke geschillencommissie passend onderwijs waarbij het samenwerkingsverband is aangesloten. De commissie hoort partijen, toetst of het besluit en/of de handeling in redelijkheid en na afweging van de betrokken belangen genomen en/of uitgevoerd kon worden en doet een voor alle partijen bindende uitspraak. Daarnaast bestaat er altijd de mogelijkheid om het geschil voor te leggen aan de rechter of de commissie gelijke behandeling.

onderwijsgeschillen.nl

3.7.4. Organogram

In onderstaande organogram zijn de beschreven partijen uit het ondersteuningsplan in kaart gebracht.

- Het samenwerkingsverband
- Bijeenkomsten en activiteiten
- Besturen en scholen
- Gemeenten en instellingen
- Ouders

4. Passend onderwijs, een blik vooruit

4.1. Thema's voor de komende vier jaar

1. Goed onderwijs vormt de basis.
 - 1.1. De koppeling van het onderwijsprofiel met de beleidscyclus van de afzonderlijke besturen (2017-2021).
 - 1.2. De onderwijsconsulent ondersteunt als onderdeel van het jaarplan van de school (2017-2021).
 - 1.3. Scholen hebben het onderwijsprofiel aangescherpt (2017-2021).
2. Samenwerking met de zorgpartners.
 - 2.1. Versterking relatie onderwijs en CJG-coach (2016-2020)
 - 2.2. Afspraken over de toeleiding en behandeling en aanpak van dyslexie (2015-2019).
 - 2.3. Het ontwikkelen van onderwijs-zorg arrangementen op het snijvlak van onderwijs en jeugdhulp (2017-2021)
 - 2.4. Gezamenlijke aanpak met leerplicht voor de toewijzing van vrijstellingen en zicht op leerlingen met een huidige vrijstellen (2017-2021)
3. De zorg voor een dekkend netwerk voor alle leerlingen.
 - 3.1. Plan voor toekomst bestendig SO-SBO i.s.m. jeugdhulp (2016-2020)
 - 3.2. Passend onderwijsaanbod voor cognitief getalenteerde leerlingen (2016-2020)
4. Betrokkenen zelf passend laten arrangeren naar specifieke onderwijsvoorzieningen.
5. Ondersteuning van ouders.
 - 5.1. Het beleid van scholen over de wijze waarop zij omgaan met ouders (2017-2021).
6. De financiële beheersbaarheid en transparantie bewaken.
7. Transparante organisatie

5. Kwaliteitsbeleid en kengetallen

5.1. Plannen en evaluatie

Ondersteuningsplan

Het ondersteuningsplan wordt ieder jaar geëvalueerd. Nieuwe ontwikkelingen worden direct meegenomen in het ondersteuningsplan, waardoor de informatie altijd actueel is. De doelstellingen voor vier jaar schuiven ook mee, waardoor er altijd sprake is van een lange termijn beleid met een concreet uitgewerkt eerste jaar. Iedere vier jaar wordt het ondersteuningsplan vastgesteld volgens het wettelijk kader.

Activiteitenplan en de evaluatie

Naast het ondersteuningsplan maakt het samenwerkingsverband voor ieder schooljaar een activiteitenplan. Dit activiteitenplan is in juni beschikbaar. Het activiteitenplan en de evaluatie vormen een vast agendapunt op de algemene ledenvergadering einde schooljaar. De plannen en de resultaten zijn voor iedere betrokkene in het samenwerkingsverband zichtbaar.

Evaluatie samenwerkingsverband door de scholen

Het samenwerkingsverband heeft een evaluatieformulier waarop scholen hun oordeel over het samenwerkingsverband kunnen geven. Het evaluatieformulier wordt ieder jaar door alle scholen ingevuld. Het betreft de beoordeling van de onderwijsconsulent en de activiteiten van het samenwerkingsverband. Voor de consulentengedrag houdt het samenwerkingsverband de intensiteit van de inzet op de scholen en de verdeling over de regio bij.

Ouders

Alle ouders waarvan hun kind met een toelaatbaarheidsverklaring overstapt worden door het samenwerkingsverband gebeld over het overgangstraject. Daarin wordt nagevraagd of zij goed zijn geholpen, mee mochten beslissen, zich serieus genomen voelden, weten waar ze terecht kunnen, afspraken over tussentijdse evaluatie en of terugplaatsing een reële optie is.

CJG-coaches

Samen met de gemeente Haarlem is een monitor gestart om de kwaliteit van de trajecten met de CJG-coaches te evalueren bij alle betrokken partijen. De vragen gaan over eigen kracht, eigenaarschap, juiste hulp, samenwerking en een blijvende verandering.

PO-VO monitor

De samenwerkingsverbanden laten onderzoek laten verrichten naar het verloop van de MDO-O. De PO en de VO scholen worden in juni bevraagd op de waarde van MDO-O en het proces. De VO-scholen worden in december nogmaals bevraagd als zij ook zicht hebben op alle leerlingen.

Jaarrekening

Het samenwerkingsverband heeft een door de accountant goedgekeurde jaarrekening met daarin een bestuursverslag. Hierin staan de inhoudelijke en financiële ontwikkelingen.

Functioneren van de medewerkers van het samenwerkingsverband

De directeur voert met alle medewerkers jaarlijks een functionerings- en een beoordelingsgesprek. De evaluatie van de scholen en het bereiken en stellen van doelstellingen staan daarin centraal. Twee leden van het bestuur voeren jaarlijks een functioneringsgesprek met de directeur en om het jaar een beoordelingsgesprek. Het beoordelingsgesprek wordt gehouden via een 360 graden feedback methode.

Toezichtskader SWV

Het intern toezichtskader moet antwoord geven of de vereniging voldoet aan de gezamenlijke doelstellingen uit het ondersteuningsplan. De besturen in de algemene ledenvergadering moet zichzelf en elkaar twee maal per jaar bij de doelstellingen de volgende vragen stellen.

- Wat doen we als samenwerkingsverband?
- Doen we de goede dingen? En doen we het goed?
- Doen we het samen?
- Welke onbedoelde effecten ontstaan er (positief en negatief)?

Deze vragen moeten in de ALV aan elkaar worden gesteld. Het gaat om input van besturen, directeuren, intern begeleiders, leerkrachten en ouders. De kwaliteit in het samenwerkingsverband hangt mede af van een goede verbinding tussen deze betrokkenen. Zij moeten allen de cultuur bewaken waarin samenwerken voor passend onderwijs als vanzelfsprekend is geïntegreerd in het dagelijks handelen. Om dit te bewerkstelligen is naast kwantitatieve en feitelijke informatie, zoals de evaluatie van activiteiten, het financieel jaarverslag en inhoudelijke kengetallen ook betekenisvolle kwalitatieve informatie nodig van alle actoren. Deze informatie moet expliciet maken wat de realiteit en de cultuur van de organisatie is. De kwantitatieve input vanuit het dagelijks bestuur en kwalitatieve input vanuit een divers aantal actoren zorgt dat de algemene ledenvergadering haar toezichthoudende taak voldoende kan uitvoeren. Het kenmerkt onze lerende organisatie waarin de organisatie bereid is zichzelf voortdurend aan te passen aan haar veranderende praktijk. De ALV organiseert om deze reden ieder jaar een event om deze kwalitatieve informatie op te halen bij ouders, leerlingen, leerkrachten, IB-ers en directeuren.

Extern toezicht

Jaarlijks voert de inspectie een risicoanalyse uit op basis van de aanwezige kennis. Voor deze risicodetectie hanteert de inspectie een risicomodel dat is gebaseerd op zes parameters. De parameters dienen alleen om te bepalen of er aanleiding is om in gesprek te gaan met het samenwerkingsverband. Na dit gesprek kan blijken dat er geen aanleiding is om nader onderzoek te doen. De parameters zijn:

1. Thuiszitters, niet deelnemers aan onderwijs
2. Spreiding en doorstroom in het onderwijs
3. (Eerder gegeven) inspectieoordelen op scholen en instellingen
4. Signalen
5. Het ondersteuningsplan, de jaarverslagen, de verdeling van ondersteuningsmiddelen
6. De deskundigheid op het gebied van ondersteuning door de leraar

passendonderwijs-zk.nl/plannen-en-verslagen

5.2. Kengetallen

Het samenwerkingsverband houdt de volgende kengetallen per jaar bij om de doelstellingen en het beleid op af te stemmen:

Financiële kengetallen

- Rentabiliteit
- Eigen vermogen
- Weerstandsvermogen; het eigen vermogen minus de materiële vaste activa uitgedrukt in een percentage van de rijksbijdrage OCW
- Minimale en maximale ondersteuningsbudget per leerling en de spreiding

Inhoudelijke kengetallen

- Aantal leerlingen in het regulier onderwijs
- Aantal leerlingen in het speciaal basisonderwijs
- Aantal leerlingen in het speciaal onderwijs per school
- Aantal scholen met aangepast toezicht binnen het samenwerkingsverband
- Aantal TLV's afgegeven vanuit de zorg
- Aantal verwijzingen en terugplaatsingen
- Ingezette individuele ondersteuning vanuit het samenwerkingsverband; periode, hoeveelheid ondersteuning, school en uitstroom
- Aantal thuiszitters; meldingen van scholen en thuiszitters volgens de landelijke en eigen definitie
- Aantal mediationtrajecten; aantal meldingen bij de landelijke geschillencommissie
- Reacties ouders en scholen op de nieuwe wijze van arrangeren
- Reacties scholen over de wijze van facilitering en ondersteuning van het samenwerkingsverband.

6. Begroting en meerjarenraming

		Begroting 2017	Raming 2018	Raming 2019	Raming 2020
BATEN					
Centrale dienst					
SMW		87.000	87.000	87.000	87.000
Lichte ondersteuning (pers +mat)		3.410.026	3.433.014	3.433.014	3.433.014
Zware ondersteuning (pers +mat/- v	1	6.048.876	6.268.439	6.647.148	7.162.228
Inkomsten SBO <2% (pers +mat)	2	1.810.000	1.810.000	1.810.000	1.810.000
Grensverkeer		37.616	56.420	56.420	56.420
Interest		-	-	-	-
		€ 11.393.519	€ 11.654.873	€ 12.033.582	€ 12.548.662
LASTEN					
Centrale dienst					
Ondersteuningsmiddelen basisschool		4.412.948	4.739.761	5.182.755	5.774.270
Kosten SBO >2% (pers +mat +groei)		91.833	17.500	-15.000	-25.000
Kosten SBO <2% (pers +mat)	3	1.810.000	1.810.000	1.810.000	1.810.000
Ondersteuningskosten SO		2.478.000	2.400.000	2.350.000	2.300.000
Groeiregeling SO (basis + zorg)	4	270.000	270.000	270.000	270.000
Verplichte herbesteding AB	1	11.667	-	-	-
Schooldeel Rugzakken (t)		192.417	127.792	58.771	24.271
TLV op de basisschool (t)		540.000	620.000	660.000	660.000
SO en SBO arrangementen(CI3-SBO		307.000	307.000	307.000	307.000
ITK		25.000	25.000	25.000	25.000
8+-klas		25.000	25.000	25.000	25.000
Vangnet		95.000	95.000	95.000	95.000
SMW/CJG		100.000	100.000	100.000	100.000
Grensverkeer		6.148	17.360	26.040	26.040
Bureaunkosten		80.000	80.000	80.000	80.000
Onderwijsloket		57.000	57.000	57.000	57.000
Managementteam		180.000	180.000	180.000	180.000
Consulenten		520.000	520.000	520.000	520.000
Netwerken		25.000	25.000	25.000	25.000
Bestuur & OPR		18.000	18.000	18.000	18.000
SWV projecten		75.000	45.000	45.000	45.000
DWS (uitvoering)		38.450	38.450	38.450	38.450
		€ 11.386.927	€ 11.631.875	€ 12.008.328	€ 12.519.781
RESULTAAT		€ 6.592	€ 22.997	€ 25.254	€ 28.881
Gemiddeld ondersteuningsbedrag	5	212	228	249	278

1. Zware ondersteuning:
In 16-17 krijgt het SWV alle zware ondersteuning en start de verevening (90,75,60,30,0).
2. Lichte ondersteuning:
Tot 2% is de directe betaling SBO (niet op rekening SWV).
3. Betaling SBO
Tot 2% wordt direct betaald door OCW SWV, >2% door het samenwerkingsverband
4. Groeiregeling
SO en SBO, peildatum 1 feb. De SO-SBO scholen krijgen de groei van 1-10-xx tot 1-02-xx betaald.
5. Ondersteuningsbedrag
In het gemiddelde ondersteuningsbedrag zijn alle kosten SO en SBO reeds betaald. Het is het ondersteuningsbedrag dat scholen gemiddeld overhouden als alle verwijzingen zijn betaald. Het daadwerkelijke ondersteuningsbedrag per school hangt af van het aantal verwijzingen en kan lager of hoger uitvallen.

Toelichting ondersteuningsbudget per schooljaar

Het gemiddelde ondersteuningsbedrag uit de begroting is het bedrag dat gemiddeld voor de basisscholen overblijft wanneer alle verwijzingen zijn betaald. Dit bedrag groeit de komende jaren met name door de afname van het schooldeel van rugzakken. Het aantal rugzakken wordt minder doordat leerlingen naar het voortgezet onderwijs gaan en er kunnen geen nieuwe rugzakken worden aangevraagd. De rugzakken groeien uit en met het vrijvallen van deze middelen wordt het ondersteuningsbudget van de basisschool verhoogd. Dit past in het beleid om passend onderwijs te richten op alle leerlingen en scholen zelf zeggenschap te geven over de inzet van middelen. Verder zit er nog een verhoging in door een lagere SBO deelname en de start van de verevening. Het samenwerkingsverband heeft besloten het ondersteuningsbudget per schooljaar vast te stellen.

Verwachte ondersteuningsbudget per leerling:

16-17: € 230 (2017:245) 17-18: € 265 18-19: € 290 19-20: € 310

Dit budget komt tot stand door te kijken naar het gemiddelde ondersteuningsbudget van de scholen uit de begroting van de twee begrotingsjaren (7/12 en 5/12) in een schooljaar + het bedrag dat het SWV bij scholen in mindering brengt vanwege verwijzingen (op basis van 1 okt, t-1). Op 1 oktober t-1 worden de verwijzingen geteld en vervolgens wordt het ondersteuningsbudget vastgesteld. Daarmee staat het te ontvangen bedrag per school/bestuur voor het volgende schooljaar vast. Verwijzingen of leerlingaantallen hebben hier geen invloed meer op, de 1 oktober telling is namelijk geweest. Scholen hebben hierdoor voldoende tijd om in te spelen op de veranderingen in het budget.

Afkortingen

4D	Data-duiden-doelen-doen, werken met de 4D index.
(P)AB	(Preventieve) Ambulante begeleiding
CJG	Centrum voor Jeugd en Gezin
DWS	Day a week school
GGL	Gewogen gemiddelde leeftijd op een school
GPL	Gemiddelde personele last landelijk
HBO	Hoger beroepsonderwijs
IKC	Integraal Kind Centrum
ITK	Internationale Taalklas
IQ	Intelligentie Coëfficiënt
JGZ	Jeugdgezondheidszorg
JSO	Expertisecentrum voor Jeugd Samenleving en Ontwikkeling
KDC	Kinderdagcentrum
KJTC	Kinder- en Jeugdtraumacentrum
LG	Lichamelijk handicap
LGF	Leerlinggebonden financiering
(L)VB	(Licht) Verstandelijke Beperking
LWOO	Leerwegondersteunend onderwijs
LZK	Langdurig zieke kinderen
MBO	Middelbaar beroepsonderwijs
MDO	Multidisciplinair Overleg
MG	Meervoudig gehandicapt
OOGO	Op overeenstemming gericht overleg
OPR	Ondersteuningsplanraad
PO	Primair Onderwijs
RBO	Regionaal bestuurlijk overleg
SBO	Speciaal Basis Onderwijs
SO	Speciaal Onderwijs
SWV	Samenwerkingsverband
TLV	Toelaatbaarheidsverklaring
VO	Voortgezet Onderwijs
VVE	Voor- en Vroegschoolse Educatie
WMS	Wet medezeggenschap
WSNS	Weer samen naar school
ZML	Zeer moeilijk lerend